

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fium-utca 5-7. Telefon: 159-496, 359-686.

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m

mti b e l f ö l d i h i r e k

1970. október 12.

00.1. jövőre minden budapesti gimnáziumban bevezetik a „világnézetünk alapjai” oktatását - fővárosi eredmények, tervek a tantárgy tanításában

1970. október 12.

1/nn/gg/a/-oz

Három év alatt több mint 4500 budapesti diák sajátította el az iskolában külön tantárgyként a világnézetünk alapjait, mint a fővárosi tanács illetékesei elmondták az mti munkatársának a „világnézetünk alapjai”, ebben a tanévben már - ha nem is minden osztályban - két gimnázium kivételével mindenütt oktatják, s jövőre valamennyi magasabb osztályban sor kerül az új tantárgy bevezetésére. A gimnáziumokban az érettségi vizsgákon előt az évtől kezdve a történelem-tételek második kérdéseit az új tárgy anyagából állítják össze.

- a világnézetünk alapjai, - eleve feltételez bizonyos ismereteket, melyeket különböző más tantárgykból szűrték le a tanítók - hangsúlyozzák a szakemberek. Lényege a világnézeti konzekvenciák levonása. A hároméves kísérleti jelleg még nem tette lehetővé a végleges tanterv elkészítését, noha a tantárgy céljának, jellegének, funkciójának, követelményeinek körvonalai már kibontakoztak.

- az új tantárgy rendkívül népszerű a gyerekek előtt. abban az életkorban nyújt segítséget számukra, amikor az ember a legfogékonyabb, a legvitatkozóbb és legnagyobb szüksége van eligazításra a világ dolgaiban, s mint a konzervatív pedagógiai módszereket legkevésbé, tűrő, tantárgy, amely első sorban a tanítók vitaszellemének mozgósítására épít, a világnézetünk alapjai népszerű a tanárok előtt is. olyan iskolákban, ahol a vezetőség kellően értékeli a tantárgy jelentőségét - mint az Eötvös-gimnázium, a Ruhaiipari szakközépiskola, a Kossuth Zsuzsa-gimnázium, vagy a Radnóti-gimnázium - a világnézetünk alapjai valóban betölti világnézetformáló szerepét. /mti/

- 1 -

b.2 magyar elbeszélések csuvas nyelven

vid/ká/a/-cz

1970. október 12.

érdekes könyv érkezett a csuvas autonóm szovjet szocialista köztársaság fővárosából, csebokszáriból az ottani pedagógiai főiskola ajándékként az egrí ho si minh tanárképző főiskolára. a csuvas állami könyvkiadó gondozásában látott napvilágot a „vengri kalaveszem, /magyar elbeszélések/ című kötet, amely petőfi sándor, mikszáth kálmán, mórócz zsigmond, tömörkény istván, móra ferenc, galgóczi erzsébet, illés béla, veres péter, baráth lajos, déri tiber, szakonyi károly írásait tartalmazza. az elbeszéléseket 11 szovjet író - közöttük a .alekszandrov, v.makszimov, a .ruszlan, a .novikov - fordította csuvas nyelvre. a válogatás v.makszimov munkája. az izlées kiállítású könyv kétezer példányban jelent meg.
/mti/

--

bb.3. diákotthon a belvárosban - a fizikai dolgozók tehetséges gyermekeinek

i/szö/fk/a/zs

1970. október 12.

az eötvös loránd tudományegyetem egyik 12 évfolyamos gyakorló iskoláját, a cukor utcai apáczai csere jános általános iskolát és gimnáziumot - minisztériumi döntés alapján - átszervezik. ennek során fokozatosan megszűnik az általános iskola - az idén már nem indult sem első, sem ötödik osztály. a megszűnő általános iskola helyén diákotthont létesítenek a fizikai dolgozók tehetséges gyermekei számára az iskola épületében. a diákotthon a tervek szerint már a következő tanév elején megkezdí működését - egyelőre 20-25 bentlakóval, - de a későbbiekben a létszám százra emelkedik. a tervek szerint a bentlakók többsége vidéki középiskolás lesz, indokolt esetben azonban fővárosiak is kérhetik felvételüket. ez lesz az ország első koedukált középiskolás diákotthona.

az intézmény vezetői szerves kapcsolatot kívánnak kialakítani az iskola és a diákotthon között. az új tanulók már az első évben, szakosodnak, érdeklődésük és rátermettségük szerint, - az iskolában azonban együtt tanulnak a többi, nem diákotthoni növendékkel./mti/

--

- 2 -

bb.4. színházi bemutatók, felújítások a szovjet kultúra napjain

i/szö/pv/a/-cz

1970. október 12.

a magyar színházi élet kiemelkedő orosz, illetve szovjet drámák színrevitelével járul hozzá ahhoz a gazdag eseményesorozathoz, amely a szovjet kultúra napjainak őszi művészeti programját jellemzi. budapesten és a vidéki színházakban máris megkezdődtek az új darabok próbái. ugyanakkor országsszerte ismét műsorra tűzik az ünnepi napok keretében, a korábbi repertoárok legsikeresebb darabjait.

az 1966-os moszkvai premier óta nagy sikerrel játszották a különböző szovjet városokban, valamint varsó, bécs, és nyugat-berlin színpadain juliu edlisz fiatal észt-szovjet drámai író, „hol van a testvéred, ábel?“, című darabját. a budapesti premier színhelye a pesti színház lesz október 22-én. elbert jános fordításában horvai istván állítja színpadra, szereplői pedig darvas iván, benkő gyula és béres ilona lesznek.

mihail satrov: „merénylet“, című történelmi színművét benedek árpád rendezi a józsef attila színházban. az október 25-i premier 1918 augusztus 30-a eseményeit idézi, szovjet-oroszországi életének nehéz időszakát, amikor a jobboldali eszerek merényletet követtek el lenin ellen. az irodalmi színpadon november elsején rendezik meg a szovjet lira estjét, a bartoók gyermekszínházban pedig svarc hókirálynőjét adják elő a kicsinyeknek.

megkezdődtek az előkészületek a vidéki színházakban is. a szolnoki szigligeti színház jelentős produkcióval készül a szovjet kultúra napjaira: magyarországon először mutatja be zsuikovickij fiatal szovjet író, „a delfin hátán“, című mai történetét. a bemutatót a színház igazgató-főrendezője, berényi gábor készíti elő. a pécsi nemzeti színház két szovjet darabot mutat be október végén, illetve november elején. az egyik, „a kutyás férfi“, című csehovi novellafüzér, amit gabriel arout állított össze./rendező nógrádi róbert/, a másik zámuel marsak, tizenkét hónap, című mesejátéka a gyermekszínház műsorán szerepel majd. október 23-án mutatja be a msikolci nezeti színház, a nagy kárrier, címmel leonid zornin darabját. a mai témájú szatírárt orosz györgy, a miskolci színház főrendezője állítja színpadra. miskolcot követően az egrí színházban is bemutatják a darabot. győri szmull: „az ezredes özvegye“, című darabját mutatják be az ünnepi alkalomból.
/folyt.köv./

- 3 -

bb.4. színházi.....folyt./-2

a repertoárdarabokban is gazdag a választék. a nemzeti színház újból műsorra tűzi rachmanov,, viharos alkonyat,,-át és dotojevszkij,, féltkegyelmű,, -jét. a katona józsef színházban továbbra is műsoron tartják bulgakov,, iván,, a pettentő,, című darabját, valamint zorin,, varsói melódiá,, -jét. a vigszínházban csehov,, ványa bácsi,, -ja, a pestiben pedig gogol,, egy örült naptója,, című műve kerül színpadra. a madách színházban ismét játsszák gorkij,, éjjeli menedékhely,, -ét, a thália színházban pedig arbutov,, én, te, ő,, című darabja szerepel a repertoáron./mti/

bb.5. hínártérkép a keszthelyi öbölről - hogyan terjed a nád ?

vid/ká/a/.cz

1970. október 12.

repülőgépről, hajóról és motorcsónakokról kutatták az idén a balaton keszthelyi öble feltöltődésének okait és a vízinövények szaporodását. a munkát dr. kárpáthy istván, tanszékvezető tanár irányításával most összegezte a keszthelyi agrártudományi egyetem kutatócsoportja. a légi felvételekről jól látható, hogyan helyezkednek el a hínár mezők, s hogyan vetik meg gyökereiket a nádasok,, előőrsei,,. ezek a kis zöld foltok újabb kiterjedt tenyészhelyek bázisai lesznek.

elkészült a keszthelyi öböl hínártérképe is, amely a maga nemében egyedülálló munka Európában. különböző vízmélységnél eltérő a hínár egy négyzetméternyi területre számított súlygyarapodása, növekedése. két-két és fél méteres vízben 0.5 - 2 kiló közötti mennyiség, egy méter alatti vízmélységnél pedig már 6-8 kilónyi hínár található. a keszthelyi öböl területére - több ezer minta alapján - évi 280 000 kilónyi hínártermést számítanak, amelynek 10 százaléka a száraz anyag.

a keszthelyi öböl területén különösen a tócsagaz néven ismert fajta és a sulyom hínár szaporodik gyorsan. a biológiai egyensúly miatt a hínár teljes kiirtását azonban károsnak tartanak a kutatók. ajánlatosabb a hínár megfelelő vízszintszabályozással történő visszaszorítása. a magasabb vízszint megfelelő,, fegyver,, lenna a hínár előretörésének megakadályozására. ehhez azonban a tó vizutánpótlásának javítása szükséges. ennek érdekében a kutatások kezdődtek és terv készül a dráva vízének felhasználására./mti/

.-.

- 4 -

MF

bb.6. értékes eredményeket hozott a magyar és a szovjet történészek együttműködése - a nemzetközi történész szövetség elnökeinek nyilatkozata

t/ms/mm/a/-cz

1970. október 12.

elutazott budapestről a.a.guber akadémikus, a nemzetközi történész szövetség elnöke, aki a magyar-szovjet történész vegyesbizottság szovjet tagozatának elnökeként vett részt a bizottság budapesti értekezletén. a professzor elutazása előtt nyilatkozott az mti munkatársának.

a nemrég moszkvában tartott 13.nemzetközi történész kongresszus tapasztalatairól elmondta:

- a szocialista országok tudósai nagy szerepet játszottak a kongresszuson. a 81 referátumból 28-at tartottak. tevékeny részvételüket még ennél is jobban bizonyítja, hogy a 920 hozzászólás kétharmada a szocialista kutatók részéről hangzott el.

- a magyar történészek derékasan kivették részüket a kongresszus munkájáról, számos fontos referátumot tartottak. a magyar történettudományok különösen kiemelkedő megnyilatkozása volt a tanácskozáson a fasizmusról készített referátum, amely nagy segítséget nyújtott ahhoz, hogy lényeges előrehaladást tegyünk e fontos probléma megvitatásában.

- ami vegyesbizottságunk munkáját illeti, örömmel állapíthatom meg, hogy a magyar és a szovjet történészek kapcsolatai, együttműködése igen gyümölcsözőnek bizonyult, máris több a nemzetközi tudomány számára is jelentős eredményt hozott. az egyik éppen az említett, a fasizmus kérdéséről készült mélyreható, alapos tanulmányban nyert összegezést.

- a vegyesbizottság értekezletén számos új témát tűztünk magunk elé és a jövő évben az eddiginél is több tudományos ülést bonyolítunk majd le. előreláthatólag megkezdjük a vegyesbizottság tevékenységét és a két ország történészeinek munkásságát összefoglaló francia nyelvű évkönyv kiadását, amely megkönnyíti majd a tudományos világ tájékozódását eredményeinkről. az is szóba került a tanácskozáson, hogy tegyük lehetővé a magyar régészek szovjetunióbeli kutatását. ennek is minden realitása megvan, így az egyszerű kutatócserén túl ezen a téren is megvalósulhat kutatóink közvetlen tudományos együttműködése - fejezte be nyilatkozatát a.a.guber./mti/

.-.

- 5 -

MF

bb.7. egymillió szabálysértés - ügyészégi elemzés a szabálysértési eljárások törvényességéről

i/bc/pv/a/-cz

1970. október 12.

az ügyészi szervek elemezték a szabálysértésekkel kapcsolatos 1969. évi ügyszám alakulását, az eljárások törvényességét, s következtetéseket vontak le a szabálysértési eljárási gyakorlat további javítására.

az elmúlt évben mintegy 500 ezer szabálysértési ügyben hoztak határozatot, s hasonló arányt képviselt a helyszíni bírságolás: így együttesen mintegy egymillió esetben foglalkoztak szabálysértési ügygel a különböző hatóságok. az előző évekhez képest országosan kevesebb volt a szabálysértési eljárás, a két legnagyobb ügyszámú hatóságnál - a tanácsoknál és a rendőrségnél - pedig nagyobb mérvű volt a csökkenés. a tanácsai igazgatási szerveknél főleg azért, mert a szabálysértések nagy részének elbírálása - a két évvel ezelőtti élethez képest törvény alapján - a községi tanácsok hatáskörébe került, s így fokozottabban érvényesült a visszatartó hatás, másrészt a községekben kevesebbszer indítottak hivatalból eljárást olyan szabálysértések miatt, amelyeket korábban a járási tanácsok bíráltak el. a rendőri szervek különösen a közlekedési szabálysértési ügyekben, de egyéb területeken is gyakran alkalmaztak - eljáráson kívüli - figyelmeztetést. mintegy 310 ezer ügyben született marasztaló - bírságolást és elzárást kiszabó - határozat. ez mintegy 110 ezerrel volt kevesebb, mint a feljelentések száma.

a tanácsai igazgatási szervek hatáskörébe tartozóan leggyakrabban tulajdon elleni, iskolai, közegészségügyi, köztisztasági szabálysértések fordultak elő, a rendőrség hatáskörébe tartozóknál pedig főleg közlekedési szabálysértések miatt került sor eljárásra. a köztisztasági és közegészségügyi szabálysértések száma ugyan jelentősen csökkent a városokban, de ez nem azt jelenti, hogy javult a helyzet ezen a téren. különösen a főváros példáján mérhető ez le, ahol az utóbbi időben egyre több kifogás merül fel a tisztasággal kapcsolatban, ennek ellenére csak fél annyi esetben történt felelősségrovonás, mint a megelőző évben. a közrend és a közbiztonság sérelmére elkövetett szabálysértések között leggyakoribb a botrányt okozó részegség, a verekedés, a garázdaság miatt indult eljárás. emelkedett a vám-, deviza- és pénzügyi szabálysértések száma is.

/folyt.köv./

- 6 -

N

bb.7./ egymillió....folyt./-a

az állami kereskedelmi felügyelőségek által elbírált szabálysértések között főleg az árdrágítás és a vásárlók megkárosítása miatt indítottak eljárást, s a legtöbb bírságolásra a szövetkezeti szektorban került sor.

az elemzés tapasztalatai szerint a megelőzés, a nevelés, a visszatartó hatás fokozása érdekében célszerű lenne, ha egyes szabálysértési hatóságok a határozataikat megfelelő módon nyilvánosságra hoznák. ilyen kezdeményezés is történt már, amikor például a vásárlókat megkárosító kávéfőzővel szemben hozott szabálysértési határozatot a szóban forgó eszpresszóban kifüggesztették.

az elemzés megállapította, hogy a szabálysértési eljárások terén általában megfelelően érvényesül a törvényesség, azonban a szabálysértések és a büntettek elhatárolása, egyes eljárási szabályok helytelen értelmezése, alkalmazása kapcsán téves, esetenként pedig törvénytörő határozatok is szület-
tek./mti/

--

- 7 -

bb. 8. nyugdíjasok háza épül szolnokon

vid/kz/tné/e cz

1970. október 12.

szolnokon, a zagyva partján, megkezdtek a város első nyugdíjasoknak szánt házána építését. a szép környezetben felépülő lakóházban 77 garzonlakást alakítanak ki. mindegyik emeleten társalgó készül. helyben lesz az orvosi szoba, továbbá a különböző szolgáltatásokkal foglalkozó vállalatok kirendeltsége is. a négy emeletes épület felső szintjein lévő garzonlakásokat fiatal házaspároknak utalják ki azzal a feltétellel, hogy három év alatt pénzt gyűjtenek össze szövetkezeti lakásra vagy társasházra. később újabb nyugdíjasházakat építenek szolnokon.
/mti/

bb. 9. jobb lesz a puplin és a pamutszövet minősége - megkezdtek a rekonstrukciót a pápai textilgyár fonodájában

vid/e ká cz

1970. október 12.

a pápai textilgyár fonodájában megkezdődött a nagy rekonstrukció. a 70 éves üzemben - fennállása óta első alkalommal - váltják le a „kiszolgált”, géptípusokat. új eljárások és berendezések segítségével korszerűsítik a termelést. a tervek szerint a negyedik ötéves tervben összesen 300 millió forintos költséggel, 400 automatikusan működő gépsorral új fonóüzemet létesítenek. az új berendezésekkel évente hárommillió négyzetméterrel több textiliát gyártanak majd. a rekonstrukció lehetőséget ad a termékek minőségének javítására is. elsősorban a poliészterrel átszőtt rugalmas, nem gyűrődő puplin és pamutszövet féleségek arányát növelik. ezek jelenleg az össztermelés 5 százalékát adják, a rekonstrukció végére arányuk meghaladja majd a 25 százalékot.
/mti/

bb. 10. garázsépítő szövetkezetek kecskeméten

vid/e ká cz

1970. október 12.

kecskeméten az 1 400 lakásos lenin-városnegyedben a meszöv kezdeményezésére megalakult a város első - 168 tagu - garázs-építő szövetkezete. a beruházó a szövetkezet, illetve annak vezetősége, amely az ügyintézését is ellátja. egy-egy garázs 11 000 forintba kerül. a tagok csak négyezret fizetnek be készpénzben, a költség nagyobb részét közösen felvett otp személyi hitelből fedezik.

/folyt.köv./
8.15/e

Tó 940

- 8 -

bb. 10. /garázsépítő...folyt./e

az alkatrészek gyártására két helyi vállalattal kötöttek szerződést. a lakónegyed peremén tízes csoportokban szerelik össze a modern, vasvázás, alumínium-hullámlemez borítású, típus-garázsokat. nyolcvan autós még az idén elfoglalhatja új garázsát. alakulóban van a második és a harmadik kecskeméti garázsépítő szövetkezet is.

a viszonylag olcsó, kedvezményes garázsépítés iránt kiskunfélegyházán, baján és a megye többi városában is érdeklődnek.
/mti/

bb. 11. rendezik a tiszta szolnoki sodorvonalát

vid/e ká cz

1970. október 12.

szolnokon, a tiszta medrének rendezésére készített programot a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság. a tiszta-hidtól északra eső mederszakaszon áthelyezik a víz sodrásvonalát. az elmúlt évtizedekben a folyó bal partján tetemes mennyiségű hordalék töltötte fel a mederfenéket és az áramló víz nagyobb terhe a jobb partra hárult. a víz ezen a szakaszon ipartelepek épületeit veszélyezteti.

a terv szerint a meder baloldali részén nagyarányú kotrási munkákra kerül sor. megszüntetik azt a meder közepéig benyúló „homoknyelvet”, is, amelyet nyáron, az alacsony vízállások idején a szabad-strandot kedvelők vettek igénybe.

a mederkotrásra kijelölt területen feltehetően a második világháború idejéből visszamaradt „befulladt”, bombák is találhatóak, ezért elővigyázatosságból a kotrás előtt próbarobbantásokat végeznek.
/mti/

bb. 12. pozsonyba utazott a vigszinház

t szö/mm/e cz

1970. október 12.

a magyar-csehszlovák kulturális egyezmény keretében hétfőn reggel külön autóbusszal indult ötnapos vendégszereplésére pozsonyba a vigszinház társulata - viszonzva a szlovák nemzeti színház együttesének ez év áprilisi budapesti szereplését.

az ötnapos pozsonyi program során két-két előadásban játsszák a vigszinház művészei csehov ványa bácsi-ját, horvai istván rendezésében, latinovits zoltánnal a címszerepben - valamint szakonyi károly adáshibáját várkonyi zoltán rendezésében.

/folyt.köv./
9.25/e

Tó 940

- 9 -

bb. 12. /pozsonyba... folyt./

a vendégszereplés miatt a vigszínházban átmenetileg szünetelnek az előadások, de a pénteken, október 16-án visszaérkező társulat már aznap este folytatja fellépését a szent istván körüti épületben. a pesti színházban viszont a vendégszereplés ideje alatt is megtartják az előadásokat. /mti/

bb. 13. bolgár pártmunkás küldöttség érkezett budapestre

cz/e

1970. október 12.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága meghívására hétfőn bolgár pártmunkás küldöttség érkezett budapestre. a delegációt peter valcsev, a bolgár kommunista párt központi bizottságának póttagja, a kb terv- és gazdasági osztályának helyettes vezetője vezeti. a vendégeket a ferihegyi repülőtéren andriko miklós, az mszmp kb osztályvezetőhelyettese fogadta. jelen volt n. nikolov, a budapesti bolgár nagykövetség tanácsosa. /mti/

bb. 14. zöldség és gyümölcs-felhozatal

mné/e cz

1970. október 12.

a hét első napjára a fővárosi igények biztosítása, valamint tárolás céljából 224 vagon burgonya, zöldség, gyümölcs érkezett a zöldért részére a nagyvásártelepre.

a felhozatal mennyisége és a kilónkénti árak:

burgonya 147 vagon /3.50 forint/, fejeskáposzta 1 vagon /2 forint/, kelkáposzta 1 vagon /3 forint/, karfiol 1 vagon /5 forint/, sárgarépa 2 vagon /2.40 forint/, petrezselen gyökér 5 vagon /5.40 forint/, alma 20 vagon /4 forint/, körte 5 vagon /4.80 forint/, szőlő 28 vagon /8.20 forint/, szilva 6 vagon /5.20 forint/.

a karfiol ára csökkent, míg a paradicsom és zöldpaprika ára emelkedett. a beérkezett szőlőtétel nagy része a kedvelt bolgár importáru. /mti/

9.37/e

-10-

101000

bb. 15. olajkályha-bemutatóterem nyílt a mária utcában

f/mm/e cz

1970. október 12.

a vasért a szekszárdi vasipari vállalattal megállapodást kötött egyrészt az olajkályha-ellátás javítására, másrészt az árusítás színvonalának növelésére. e szerződés szerint jövőre 30 százalékkal több, összesen 10 000 új típusú, korszerű olajkályhát gyárt a szekszárdi üzem a vasért részére.

a két vállalat hétfőn budapestben a mária utcában közös mintatermet is nyitott, ahol nemcsak bemutatják a szekszárdi gyár termékeit, hanem használatához, kezeléséhez tanácsot adnak, s a bemutatóterem gondoskodik a kályhák szervizeléséről is. /mti/

bb. 16. megnyílt a budai lakberendezési áruház

t kf/mm/e sl cz

1970. október 12.

hétfőn délelőtt a bartók béla uton megnyitotta korszerű üzletét a budai lakberendezési áruházat a fővárosi butor-, hangszer- és sporteszközkereskedelmi vállalat.

a nyolcmillió forintos költséggel létesített több mint 1 300 négyzetméter alapterületű korszerű, raktárral és szociális helyiségekkel ellátott üzlet évi 60-70 millió forintos forgalom lebonyolítására képes. az áruházban fényezett és kárpitozott butorok, lakástextiliák, szőnyegek és függönyök kaphatók, ezenkívül a lakás berendezését kiegészítő cikkek is árusítanak. az áruház szolgáltatásai: díjmentes lakberendezési tanácsadás, az otp-hitellevelek helyszíni intézése, a házhozszállítás megszervezése.

az áruház első állomása a vállalat elkövetéseinek, amely szerint a bartók béla uton alakítják ki a budai butorközpontot. az áruház közelében ugyanis a jövő év első felében konyhabutor szaküzletet nyitnak, s ugyancsak jövőre gyermekbutor szaküzletet is berendeznek a környéken. /mti/

10.15/e

- 11 -

101010

bb. 17. univerzális talajművelő gép - újabb találmányt jelentett be szabó István, a görgős-ke feltalálója

i jf/gg/e sl cz

1970. október 12.

a világ mezőgazdaságában páratlan az a gép, amelyet a görgős-ke ismert feltalálója, szabó István jelentett be a találmányi hivatalban. Mit „tud”, az új gép és milyen kilátások vannak a gyártásra? - az MTI munkatársának erre a kérdésére szabó István elmondotta:

- a talajelőkészítést, a talajművelést a mezőgazdaságban több „menetben”, végzik; a szántás után még többször végig kell menni a felszántott területen a hagyományos felszerelésekkel és ez aránytalanul megnöveli a költségeket és tulságosan sok időt vesz igénybe, valamint káros talajtiprást okoz. Új találmányom lényegében egy univerzális talajművelő gép, amely képes arra, hogy öt hagyományos felszerelés munkáját egyszerre végezze el. A továbbfejlesztett és más munkaelemekkel felszerelhető görgős-ke egymaga helyettesíti a tárcsát, a boronát, a rögtörő hengert és a talaj-felszint egyengető felszerelést. Arra is lehetőség nyílik, hogy a munkaelemekkel a hagyományos típusú ekéket is felszereljük, tehát új módszeremet - véleményem szerint - aránylag rövid idő alatt széleskörűen el lehetne terjeszteni.

a gyártás lehetőségeiről így nyilatkozott: - 1967-ig a görgős eke gyártásának egyetlen, ugynevezett profil-gazdája volt, amely nem tudott eleget tenni az ezzel kapcsolatos feladatoknak. az új gazdaságirányítási rendszerben ez a monopolhelyzet megszűnt, és ma már több gyártó foglalkozik a görgős eke előállításával és új találmányom is nagy érdeklődést váltott ki. a csataszögi tsz-n kívül többek között a vörös csillag traktorgyár is hozzájárult a 28 országban szabadalommal elismert és védett görgős ekék, valamint görgős munkagépek gyártásához. ennek nyomán jelentősen fejlődött a görgős eke, olcsóbb és elérhetőbb lett a mezőgazdasági üzemek számára. az új gazdaságirányítási rendszer megfelelő feltételeket teremt ahhoz is, hogy új találmányom minél előbb „értékesüljön”, ezzel kapcsolatban elmondhatom, hogy a találmány alapján gyártható gépek készítésére szerződést kötött velem a vörös csillag traktorgyár. a debreceni mezőgazdasági felszereléseket gyártó KTSZ és a kaposvári mezőgazdasági gépjavító vállalat a görgős-ekék gyártásával foglalkozik.

az új univerzális talajművelő gép három mintapéldányát a mezőgazdasági kiállításon már be is mutatták a szakembereknek. a gyártásról a feltaláló tárgyalásokat kezdett. /mti/

10.27/e

- 12 -

Tóth

embargó 18 óráig!

bb 18. a bolygók születése, az űsrobbanás „menetrendje”, - hétfőn megkezdődött a csillagászati hét

i tz/tm/ny -cz

1970. október 12.

hétfőn este a tit bocskai uti természettudományi sudiójában megkezdődött az idei csillagászati hét.

x x x

az MTI hirmagyarozója írja:

hat napon át hangzik el egy-egy előadás a csillagászok legújabb felfedezéseiről és újonnan felmerült problémáiról. mindkét területen igen gazdag volt az utóbbi évek termései, elsősorban az űrkutatás, pontosabban a légkörön kívül is lehetővé vált észlelések révén. a föld felszínére a világegyetemből információkat hozó elektromágneses sugárzásnak csak 20 százaléka jut le, viszont a légkörön kívül valamennyi észlelhető. s ez az információ-többlet bizonyította be, hogy a világegyetemben sokkal több égitest van, sokkal többféle fizikai folyamat játszódik le, mint eddig feltételezték. az új információk feldolgozása csak mostanában kezdődött, de a csillagászati hét előadói máris számos érdekes megállapítást, illetve problémát ismertetnek majd.

így például azt a felfedezést, hogy a világegyetem fejlődésében az egyenletes, lassu folyamatokon kívül hatalmas robbanások is vannak. egyetlen fler, tehát néhány perc alatt lezajló napkitörés például annyi energiát szabadít fel, amennyit a föld egész jelenlegi elektromos ipara 10 000 év alatt tudna előállítani.

a naprendszer keletkezéséről az az elmélet alakult ki, hogy a nap akkor dobta ki magából a később bolygókk alakult tömeget, amikor már összesűrűsödött, és megindultak benne a magfúziók, amikor tehát tulajdonképpen „nappá” „lépett” elő.

az egyik legérdekesebb előadás az „űsrobbanásról”, fog szólni. a legújabb feltevés szerint ugyanis a világegyetem egy igen sűrű, energiában mérhetetlenül gazdag anyagból - v.a. ambarcumjan szovjet akadémikus elnevezése szerint „presztelláris”, anyagból - egy elképzelhetetlen energiájú robbanás során fejlődött ki. ennek az anyagnak egyetlen köbcentimétere: ma körülbelül 1 milliárd tonnát képviselne, szemben ugyanennyi víz 1 grammnyi súlyával. bizonyítja ennek a hajdani űsrobbanásnak a megtörténtét, hogy ma is a kozmosz minden részéről olyan rádióhullámokat észlelnek, mégpedig azonos intenzitással, amelyek a jelenleg „élő”, égitestektől nem eredhetnek, hanem az elméleti fizika szerint csak a hajdani felrobbanó anyag sugárzásának maradványai lehetnek.

/folyt köv/
10.40/ny

-13-

Tóth

bb 18. / a bolygók....folyt/ny

a csillagászok ma már ennek a 9-10 milliárd éve lejátszódott kozmikus katasztrófának a részletes ,, menetrendjét,, próbálják megállapítani azt, hogy mi történt az első másodpercben, az első órában, az első 100 órában, stb.

a csillagászati hét záródásában pedig dr. kuli györgy az uránia csillagvizsgáló igazgatója már azt indokolja meg, miért kell kutatni a csillagok világát. mint ahogy newton a mechanika törvényeit az égbolton lejátszódó jelenségek megfigyelése útján ismerte fel, a ma fizikusai a csillagvilágban zajló magfúziós folyamatok titkának ellesésével találhatják meg a lehetőséget az emberiség rohamosan növekvő energia-szükségletének kielégítésére. ez pedig olyan cél, amiért érdemes az emberi szellem minden erejét latbavetni. /mti/

.-

bb 19. a mém miniszteri értekezlete a kukorica betakarításáról és a takarmány szabad forgalmazásáról

mm/ny sl -cz 1970. október 12.

a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium miniszteri értekezlete megtárgyalta az ország takarmányellátásának várható alakulását. a kukorica termékelőállításai kedvezőek. a kalászos takarmánygabonáknál bekövetkezett rermés kiesés a kukorica gyors és veszteségmentes betakarításával részben pótolható.

az elmúlt év decemberében az állattenyésztés fejlesztésére hozott kormányhatározat hatására örvedetesen növekszik az állatállomány. fontos népgazdasági érdek, hogy az állatok takarmányellátását - az előző időszakhoz hasonlóan - biztosítsák.

a késői érés miatt az idő előrehaladásával mind rövidebb időszakokra torlódik össze és nehezebbé válik a betakarítás. egyes helyeken a szeptember végi fagyok is tovább fokozták a betakarítási gondokat.

fontos, hogy a mezőgazdasági üzemek és a gabonafelvásárló vállalatok a betakarítógépeket és a szárítóberendezéseiket a legteljesebben kihasználják. a tavalyhoz képest az állami felvásárló vállalatoknál minlegy 50 százalékkal bővült a szárítókapacitás. ez naponta 18 ezer tonna kukorica 10 százalékos vízelvonását teszi lehetővé.

/folyt köv/
10.55/ny

-14-

To M20

bb 19. a mémfolyt/ny

a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium felhívja a mezőgazdasági üzemeket: a tárolókapacitások bővítésével - szükség-görék építésével - a meglévő kapacitások minél jobb kihasználásával törekedjenek a gondok enyhítésére. a kukoricát lehetőleg ne prizmázzák szabadföldön, mert az ilyen ,, tárolás,, nagymértékben rontja annak minőségét, értékét.

a mezőgazdasági üzemek és kistermelők kedvezően fogadták a szabad takarmányforgalom új rendszerét. a gabonafelvásárló vállalatok 1970 első felében 116 ezer vagon vegyes abraktakarmányt értékesítettek. ebből 36 ezer vagonnyit az állami üzemek, 62 ezer vagonnyit a termelészövetkezetek és 18 ezer vagonnyit a háztáji és kisegítő gazdaságok vásároltak meg. a takarmány szabad forgalmazását elősegítette a kereken 2 ezer elárusítóhely.

a miniszteri értekezet hangsúlyozottan leszögezte, hogy változatlanul fennmarad a takarmány szabad forgalmának rendszere és a terményforgalmi vállalatok u az elmúlt időszakhoz hasonlóan - a továbbiakban is folyamatosan és változatlan áron elégítsék ki a mezőgazdasági nagyüzemek, illetve a háztáji és kisegítő gazdaságok takarmányigényét. ehhez azonban az szükséges, hogy az arra alkalmas napok, órk kihasználásával a szállító, szárító és tároló kapacitások szervezett, körültekintő kihasználásával a kukoricát és a többi takarmányt veszteségmentesen takarítsák be és tárolják. /mti/

.-

bb 22. olcsóbb lesz a karfiol

ol/fk/ny sl -cz 1970. október 12.

zöldség-gyümölcscellátásunk e hétre várható alkaulásáról elmondották a kereskedelmi egyesülésnél, hogy burgonyából, hagymából, fejes káposztából, sárgarépből, gyökérből lesz elég a piacokon és a boltokban. az elkövetkező napokban várhatóan az eddiginél több karfiol érkezik a nagyvásártelepre, s előreláthatólag már a hét első felében az ára is csökken. kelkáposztából viszont egyelőre nem tudják kielégíteni teljes egészében a keresletet. a zöldpaprika szezonja már végénél tart, s ez meglátszik a boltokba érkező áru minőségén is. kevés a karalábé is. zellerből, céklából már valamivel több várható e héten. bácsban, hajdú- és pest megyében ugyanis megkezdték a zeller felszedését, céklából jut már a tárlókba is. egyébként is gyűlnek a téli készletek; burgonyából már 4254 vagonos, vörshagymából pedig 2400 vagonos készletet tartanak nyilván országosan.

a gyümölcspiacon elsősorban piros alma, körte és szőlő kapható. e hétre előreláthatólag jelentős mennyiségű othelló-szőlő érkezik elsősorban zala megyéből. szerepel a választékban chasselas fajta és rendszeresen érkezik bolgár, valamint albán import szőlő is. /mti/

11.30/ny

-15-

To M20

bb. 20. származás szőlőtermés a komáromi állami gazdaságban

vid/e ká cz

1970. október 12.

komárom megye több városában a kialakult árnál lényegesen olcsóbban, különként 6.20 forintért vásárolhatja a lakosság a csemegezőlőt. a komáromi állami gazdaság ugyanis szerződést kötött a tatabányai élelmiszer kiskereskedelmi vállalattal és a megyei mék-vel, hogy a következő két-három hétben árendeménnyel adja a szőlőt. a gazdaságban ugyanis rekordtermést takarítanak be az idén. míg korábban 60 mázsa volt a legmagasabb termés, most a 240 holdon 100 mázsa csemegezőlő termett holdanként, s minősége kifogástalan. /mti/

bb. 21. árcsökkentés a szegedi kenderfonó- és szövőipari vállalat egyes cikkeinél

vid/e ká cz

1970. október 12.

a szegedi kenderfonó- és szövőipari vállalat 13 féle cikkének árát leszállította. ezeket az árukat olyan feltétellel adják át a kereskedelemnek, hogy az köteles a módosítást a fogyasztói árak megállapításánál figyelembe venni. az árcsökkenés kizárólag a háztartásokban használatos és keresett kender és szintetikus árukra vonatkozik. így például nyolc százalékig terjedő árcsökkentést hajtottak végre bizonyos szőnyegfajtáknál, közöttük a trópusi sisálból készülő szőnyegekénél, a polipropilén szőnyegekénél, a rolettavásznaknál, a háztartási zsinag áruknál és más cikkeknél.

tóth lászló, a vállalat vezérigazgatója az mti munkatársának elmondotta, hogy az árcsökkentést számos kedvező termelési és egyéb körülmény tette lehetővé. a szegedi, illetve a pécsi textilgyárak fejlesztésére mintegy 300 millió forintot ruháztak be az elmúlt években, nagyarányú rekonstrukciókat hajtottak végre, korszerű automata szövőgépek egész sorát szerelték fel, s jelentősen nőtt a termelékenység. /mti/

- 16 -

To 12.10

bb. 23. megerősítik a bodrogközt védő gátakat

vid/e ká cz

1970. október 12.

borsod megyében a bodrogközt védő, mintegy százhusz kilométer hosszú gátrendszert a tavaszi nagy árvíz igen megviselte. az 1890-es években kiépült töltéseket az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság dolgozói most folyamatosan megerősítik. a több évig tartó munkát megkezdték. az idén a zemplénagárdtól-révleányvárig húzódó tiszta-szakaszon nagymennyiségű föld és terméskő felhasználásával magasítják és szélesítik a gátakat, s rövidesen sor kerül a tiszakarád belterületén át húzódó töltés áthelyezésére. a tervek szerint a községtől távolabb egy holtág lezárásával új, és az eddiginél erősebb védelmi vonalat építenek ki. erősítik a bodrog töltéseit is. zalkodtól felsőbereckiig kivágják az ártéri erdőket, hogy tavasszal nagyfoku gépesítéssel itt is megkezdhessék a gátak magasítását és szélesítését. /mti/

bb. 24. a nyomdász szakszervezet delegációja

ht/fk/e sl cz

1970. október 12.

kimmel emil főtitkár vezetésével hétfőn varsóba, a világ nyomdaipari szakszervezeteinek harmadik nemzetközi konzultatív konferenciájára utazott. /mti/

bb. 25. a regölyi aranykincs kiállítása szekszárdon

vid/e ká cz

1970. október 12.

a szekszárdi balogh ádám muzeumban a muzeumi hónap alkalmából kiállították a tolna megyei regöly község - a hajdani kelta fejedelmi székhely - határában napvilágra került alán hercegnő sírjának aranykincseit. a z 1.600 éves leletek között több arany ruhadisz, két tömör arany karkötő, gyűrű, ékkövekkel kirakott fibulapár - mellítő -, gránátdíszes övcsatt látható. bemutatják a homoklásás közben felfedezett sírkultikus edényleleteit is, köztük a madárfejes korsót, amely a népvándorlás korának páratlan emléke.

a kiállítás „kuriózuma”, az alán fejedelemné kissé torzított koponyája. a koponya jobb hátsó részén éles, erős szerszámmal vágott, 65 milliméter hosszúságú gyógyult sebnyoma látható. a megállapítás szerint a 30-40 éves koráig élt előkelő hölgy túlélt fejsérülését.

a szenzációs leletek egy hónapon át tekinthetők meg a szekszárdi muzeumban. /mti/

11.55/e

13.20

-17-

bb. 26. háromszáz külföldi szakember részvételével nemzetközi tanácskozás kezdődött a félvezetőkrol

t ms/mné/e zs cz

1970. október 12.

hétfőn a magyar tudományos akadémia disztermében jánossy lajos, az akadémia alelnöke nyitotta meg azt a nagyszabású nemzetközi konferenciát, amelyet az eötvös loránd fizikai társulat - a magyar tudományos akadémia és a híradástechnikai tudományos egyesület közreműködésével - a nemzetközi fizikai unio és az európai fizikai társulat védnökségével rendezett a félvezető-kutatás újabb irányairól.

a konferencia - amelynek programját és jelentőségét a megnyitón sziget györgy akadémikus, a szervező bizottság elnöke ismertette - jelentőségénél fogva alkalmat adott a világ legkiválóbb kutatóinak találkozására. a több mint 300 külföldi szakember között résztvesz és előad a konferencián rzanov professzor, a szovjet akadémia novoszibirszki félvezető kutató intézetének igazgatója, alferov leningrádi professzor, aki a lézerkutatásban és a konferencia egyik fontos témájában, az elektromosságot közvetlenül fényre alakító optoelektronikai eszközök kutatásában tette nevét világszerte ismertté.

az egyhetes konferencia öt szekciójában

olyan tudományos témákat tárgyalnak meg, amelyek különösen a jövő technikája szempontjából rendkívül jelentősek. egyrészt módot nyújtanak a miniatürizálás továbbfejlesztésére, másrészt a félvezető eszközök hatásfokának, teljesítményének növelésére, ami különösen a számítógépek, valamint a lézer technika fejlesztésével jelent majd nagy lépést előre. az optoelektronikai eszközök kifejlesztése és tökéletesítése a televíziógyártást forradalmasíthatja egyebek között.

a tanácskozás résztvevői szerdán egerrel ismerkednek, a konferencia befejeztével pedig látogatást tesznek az akadémia műszaki fizikai kutató intézetében és központi fizikai kutató intézetében. /mti/

bb. 27. a hazafias népfront

gg/e, zs cz

1970. október 12.

és az országos béketanács táviratban üdvözölte a laoszi hazafias frontot, laosz függetlensége kikiáltásának 25. évfordulója alkalmából. a magyar szolidaritási bizottság ugyancsak táviratban üdvözölte a laoszi afro-ázsiai szolidaritási bizottságot. /mti/

12.10/e HC 13.20

- 18 -

bb. 28. nemzetközi jogtudományi konferencia pécssett

vid/e ká cz

1970. október 12.

bulgária, csehszlovákia, lengyelország, az ndk, románia, a szovjetunió és magyarország képviselőinek részvételével nemzetközi jogtudományi konferencia kezdődött hétfőn pécssett, a technika házában bartók termében. magyarországot dr. markója imre, az igazságügyminiszter első helyettese, dr. szabó imre akadémikus, az állam- és jogtudományi intézet igazgatója és számos belföldi szakember képviseli.

a háromnapos tanácskozást dr. szotáczi mihály tanszékvezető egyetemi tanár, a pécsi tudományegyetem állam- és jogtudományi karának dékánja nyitotta meg. elmondotta, hogy a szocialista országok jogtudományának művelői, valamint a gyakorlati szakemberek egy esztendővel ezelőtt határozták el, hogy idén tudományos konferenciát rendeznek pécssett „az igazságszolgáltatás szerepe a szocialista államban”, címmel. köztudomású, hogy az állami intézmények hatáskörét, működési módját nem az állandóság jegyében állapítja meg a törvényhozás hanem meghatározott történelmi, társadalmi feltételektől függően, meghatározott politikai, történelmi feladatokkal. természetesen, hogy a változó társadalmi viszonyok között ezeket az intézményeket, működésüket állandóan értékelni kell. ezt vitatják pécssett a háromnapos konferencián az elméleti és gyakorlati szakemberek, egyetemi tanárok, tudósok.

az első napon két téma szerepelt a napirenden: „az állampolgárok és szervezeteik részvétele az igazságszolgáltatási tevékenységben”, és „a döntőbizottságok és azok tevékenysége a szocialista államban”, „kedden „a jogszolgáltatás törvényességének biztosítékai az államigazgatási tevékenységben”, és a „jogpolitika, törvényesség és jogszolgáltatás, míg a harmadik napon „az igazságszolgáltatási tevékenység szerepe a szocialista államban”, témákat vitatják meg a konferencián. /mti/

bb. 29. kedden kezdődik a nemzetközi népzenei tanács bizottsági ülése budapestten

i zsu/zsu/e zs cz

1970. október 12.

budapestten ülésezik október 13-15 között a nemzetközi népzenei tanács rádió, televízió és hangarchívum bizottsága. a konferencián 15 rádióállomás képviselteti magát, s résztvesz a tanácskozáson a nemzetközi népzenei tanács elnöke, graham george professzor is.

/folyt.köv./

13.05/e HC 13.25

- 19 -

bb. 29. /kedden kezdődik...folyt./e

az ülés résztvevői azokat a módszereket vitatják meg, amelyekkel a rádió és a televízió sajátos eszközeivel népszerűsítheti a népi hagyományokat, köztük az eredeti folklór muzsikát.
/mti/

bb. 31. időjárásjelentés

cz/e

1970. október 12.

a meteorológiai intézet jelenti október 12-én, hétfőn 13 órakor:

az évszaknak megfelelő hőmérséklet

nyugat- és közép-európában folytatódik a reggeli órákban többfelé ködös, napközben száraz, általában napos idő. észak-európában és a szovjetunió európai területén a jeges-tenger felől áramló hideg levegő változókéony, hűvös, többfelé szeles, esős időjárást okoz.

hazánkban vasárnap a nyugati és északnyugati megyékben a déli órákig tartó köd miatt csak 4-7, máshol 8-10 órán át süttött a nap. a hőmérséklet csúcserőteke a tartósan ködös helyeken 18-21, máshol 22-26 fok között alakult ki. hétfőn hajnalban az északi-északkeleti határvidéken 5-8, az ország többi részén szélsőséges területi eloszlásban 7-12 fokig hűlt le a levegő. többfelé köd képződött. ma délelőtti egy-két hely kivételével feloszlott a köd. a keleti megyékben változóan felhős, máshol derült idő volt. 11 órakor a ködös nyugati megyékben csak 12-14, a napos országrészben 17-19 fok közötti hőmérsékletet mértek.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 16,5 fok volt, a sokévi átlagnál 4,4 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 19 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 772 milliméter, gyengén súlylyed.

várható időjárás kedd estig: kisebb felhőátvonulások eső nélkül. időnként megélénkülő északi, északkeleti szél. a reggeli és a délelőtti órákban elsősorban a nyugati megyékben köd.

/folyt.köv./

13.10/e *4c 13²¹*

- 20 -

bb. 31. /időjárás..folyt./e

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 6-11, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 17-22 fok között.

távolabbi kilátások péntekig: legalacsonyabb hajnali hőmérséklet 5-11 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet előente 18-22, később 14-18 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 centiméter/ csapadék az ország területének tíz százalékán várható, legfeljebb az időszak végén.

a duna vizállása budapestnél 379 centiméter. /mti/

bb. 30. szombathelyi ktsz termékei a budapesti nemzetközi korróziós kiállításon

vid/e ká cz

1970. október 12.

a szombathelyi vegyes vegyi ktsz cr-25 elnevezésű rozsdoldó és átalakító szere rövid idő alatt nagy sikert aratott. a többhatású rozsdá elleni szer zsirtalanít, tisztít, rozsdátlanít, egyetlen műveletben. a ktsz forgalomba hozta ar-28 sósav-bázisú készítményét is, amely elsősorban a vízkő- és a kazánkö eltávolítására alkalmas. ar-70 jelű citromsavas készítményük pedig elsősorban az élelmiszeripari üzemek berendezéseinek tisztítására alkalmas.

a termékek sikerét bizonyítja, hogy azok ott lesznek a budapesti nemzetközi vásár területén október 14-től 23-ig megrendezendő nemzetközi korróziós kiállításon is. /mti/

bb. 32. a szovjetunióban tanult diplomások országos találkozója

t ms/gg/e zs cz

1970. október 12.

a magyar-szovjet baráti társaság kezdeményezésére több-száz, a szovjetunióban végzett ösztöndíjas és aspiráns gyűlt össze hétfőn a budapesti műszaki egyetem dísztermében rendezett országos találkozón.

a baráti tapasztalatcsere értekezleten részt vett óvri miklós, az mszmp tudományos osztályának vezető-ke, dr. orbán lászló, a művelődésügyi miniszter első helyettese, gyenes andrás külügyminiszterhelyettes és ligeti lajos akadémikus, az mszbt alelnöke, ott volt f. j. tyitov, a szovjetunió budapesti nagykövete, valamint az n. n. szofinszkijnak, a szovjetunió felső- és középfokú oktatási miniszterhelyettese vezetésével a találkozóru érkezett szovjet delegáció.
/folyt.köv./

- 21 -

4c
Közoktatási- és kulturális

bb. 32. /a szovjetunióban...folyt./e

a tanácskozást perényi imre, a műszaki egyetem rektora nyitotta meg. nagy mária, az mszbt főtitkára felszólalásában hangsúlyozta, hogy a társaság nagy jelentőséget tulajdonít munkájában a volt ösztöndíjasok részvételének, s különösen az orosz nyelvoktatásban vár tőlük hatékony segítséget. az mszbt a maga eszközeivel is elő kívánja segíteni a volt ösztöndíjasok és tanáraik, kollegáik kapcsolatait, kölcsönös látogatásait a tudományos együttműködés elmélyítése, az újabb eredmények megvitatása és átvétele érdekében.

dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettes bevezető előadásában méltatta annak a sokoldalú segítségnek a jelentőségét, amelyet a szovjetunió nyújt számunkra speciális szakemberek képzésében, a tudományos-technikai forradalom eredményeinek átvételében. a két ország felsőoktatása közötti kapcsolat különösen kedvezően alakult az utóbbi években. szakembereinknek így módjuk nyílik olyan különleges szakmák, ismeretek elsajátítására, amelyeknek itthoni oktatására - kis ország lévén - nincs lehetőségünk.

- 1952 és 1970 között mintegy 2 500 ösztöndíjasunk végzett a szovjetunióban - mondta a továbbiakban. - annak ellenére, hogy a nyelvtanulás, előbb a külföldi, majd hazajövet az itthoni körülmények közé való beilleszkedés, átváltás számukra különösen nagy problémát jelentett, mégis nagy többségük kiválóan helytállt, sőt kiugróan jó eredményeket ért el.

a volt ösztöndíjasok több mint egyötöde dolgozik tudományos, illetőleg egyetemi oktatói munkakörben. ugyancsak ötödrészüket tölt be vezető gazdasági funkciót. az államigazgatás és a politikai élet vezetésében százalékos arányuk az itthoni diplomásokénak háromszorosa. tudományos fokozatot a férfiak 7.6, a nők 3.7 százaléka szerzett.

nagy nyereség az ösztöndíjasok magasfoku nyelvtudása és politikai-világnézeti fejlettsége is. nagyrészüket társadalmunk politikailag legaktívabb rétegéhez tartozik, élénk tevékenységet fejtenek ki a legkülönbözőbb társadalmi és tömegszervezetek munkájában, nem egy közülük országgyűlési képviselő. diákkori élményeik, közvetlen tapasztalataik el nem muló kapcsolatokat teremtettek: a volt szovjet ösztöndíjasok egész további életutjukon a magyar-szovjet barátság nagykövetei maradnak - állapította meg polinszky károly.

felszólalt a találkozó n.n.szofinszkij is.

/folyt.köv./

13.33/e

- 22 -

NY 14 VI

k
bb. 33. hidrobiológusok tanácskozása tihanyban

vid/e kz cz

1970. október 12.

tihanyban októberben már a második hidrobiológus tanácskozásra került sor. a hagyományos hidrobiológusok napok után hétfőn a fiatal kutatók ültek össze a magyar tudományos akadémia biológiai kutató intézetében, hogy megvitassák tapasztalataikat és számot adjanak eddigi eredményeikről.

az ülés „a hidrobiológia jelentősége a vízgazdálkodásban, tömükörben rendezték, de ezen belül megvitatnak olyan problémákat is, mint például a planktonok kutatása. e rész kutatás téma ugyanis szorosan kapcsolódik a vízgazdálkodás tudományos megalapozásához. az országgyűlés legutóbbi ülésén megszavazta, hogy a következő ötéves tervben 25 milliárd forintot költünk vízgazdálkodási és hasznosítási célokra.

a tihanyi hidrobiológus tanácskozás fő célja, hogy a fiatal szakemberek ismeretanyagát bővítse. ezt segíti elő a szocialista szerződés is, amelyet a tihanyi biológiai kutatóintézet nemrég kötött a debreceni kossuth lajos tudományegyetemmel. a két intézmény a jövőben összehangoltan gondoskodik a szakember utánpótlásról. /mt1/

bb. 36. kelesztő öntözés a szolnok megyei földeken

vid/e k cz

1970. október 12.

szolnok megye néhány helyén főleg a rossz vízháztartású talajokon már a szárazság jelei mutatkoznak. a közéleti vizügyi igazgatóság nagyobb öntözőrendszereit készlettel tartanak és szükség szerint vizet szolgáltatnak a termelőgazdaságoknak. a törökszentmiklósi aranykalász termelőszövetkezet - elsőként a megyében - megkezdte az őszi kelesztő öntözést. a takarmánykeverékeket, az őszi gabonavetéteket mintegy 400-500 holdon öntözik, mesterségesen serkentik a magvak gyorsabb csírázását. számos termelőszövetkezetben azonban nem használják ki a kedvező lehetőségeket. /mt1/

13.45/e

- 23 -

NY 14 VI

bbm 34. kongresszustól-kongresszksig - ötezerrel nőtt az iparban foglalkoztatottak száma zala megyében

vid/e k cz

1970. október 4m

a párt 9. és 10. kongresszusa közötti időszakban értelesen fejlődött az ipar zala megyében. a vidéki ipartelepítési politika elvei alapján több fővárosi iparvállalat létesített telephelyet önálló gyregységet, amivel lényegesen javult az ipar szerkezete és sokan jutottak állandó munkához. fejlődött a vasipar, az építőanyagipar, a ruhaipar, az élelmiszeripar, a villamosági ipar.

a zalaába telepített üzemek közül kiemelkedik az egyesült izzó nagykunizsai fényforrsgyára, amely összességében másfél milliárd forintos beruházást jelent. a fényforrsgyár építése két kongresszus között időszakban kezdődött, s máris több mint 1 000-en dolgoznak az elkészült mknkacsarnokokban. megkezdődött a nagykunizsai üveggyár fejlesztése is, kilencven millió forintos beruházással a hazai hőpalackgyártás feltételeit teremti meg. további csarnokokkal bővült a ganz-mvug zalaegerszegi gyregysége és megkezdte a termelést a vertesz zalaegerszegi telephelye. a zalaegerszegi ruhagyár lentiben 300 főt foglalkoztató konfekció üzemét hozott létre. ugyancsak lentiben új gyár építését kezdte meg az évm épületosztalos- és faipari vállalat. zalaegerszegen az idén kezdte meg működését a könnyűipari textilművek telepe, s épül a kozmetikai és háztartási vegyipari vállalat 400 főt foglalkoztató korszerű gyregysége.

a tanácsi irányítás alatt lévő helyiiparban 1966 óta 1411 millió forintot fordítottak a termelés fejlesztésére, üzemi épületekre, termelő berendezések beszerzésére. a legnagyobb arányban a könnyűipar fejlődött. korszerű gyregységet épített a zala butorgyár, a kanizsabtorgyárban 40 millió forint fejlesztést valósítottak meg, s ezzel nagykunizsára telepítették a fémvas butorgyártást. zala megye helyiipara a kilencedik kongresszus óta megkászerezte termelési értékét, amely már eléri a 875 000 000 forintot.

az iparfejlődés, az új üzemek létrehozása és a meglévők bővítése következtében négy év alatt ötezerrel nőtt a megyében az iparban foglalkoztatottak száma. /mt1/

13.53/e

- 24 -

NA 1450

bb 35. tizezrek írják korunk krónikáját - megkezdődött a tizez éves honismereti mozgalom országos konferenciája

t tf/gk/ny zs -cz

1970. október 12.

hétfőn a mémosz székházában - kétnapos programmal - összeült az országos honismereti konferencia, amelyet a honismereti mozgalom kibontakozásának 10. évfordulója alkalmából rendezett a hazafias népfront, a szot, a kisz, a tit és a művelődésügyi minisztérium. az elnökségben helyet foglalt dr. ortutay gyula akadémikus, az országos honismereti bizottság elnöke, kiss károly, a szot alelnöke, darvas józsef, a magyar írók szövetségének elnöke, dr. vajó péter, a kisz központi bizottságának titkára.

bugár jánosné, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkárhelyettese megnyitotta beszédében a többi között arról szólt, hogy a mozgalomhoz csatlakozott több tizezer lakópatrióta most ugyanúgy krónikáíróként rögzíti hétköznapjainkat, történelmünket, mint annak idején tették az irodalomtörténeti fontosságú elődök - köztük a bécsi képes krónikát összeállító káti márk, kükküllei jnos, lajos király kancelláriájának fődeákja vagy a magyar krónikát író thuróczy jános. a mai honismereti munkások gyűjtési köre, följegyzéseinek témája történelmünk olyan dicső fejezeteire terjed ki, mint a tanácsköztársaság, az 1945-ös sorsforduló, azután a földosztás, az új haza megteremtésének és felépítésének ezernyi mozzanata, a szocialista építés napi tennivalóinak rögzítése.

ami néhány esztendővel ezelőtt cél és feladat volt - megalósulóban van: előbbé tettük értékes nemzeti hagyományainkat, gyarapítottuk a haza megismerésének és megismertetésének magasabb tennivalóit, és az egész társadalom közügyévé vált nemzetünk multjának felkutatása jelenének bemutatása. és nem utolsósorban a honismereti mozgalom emléket állít azoknak, akik a nemzet nagy sorsfordulóján cselekvő részesei voltak kis és nagy tetteknek. jó alkalmat adott ehhez például a felszabadulás 25. évfordulójára kiírt pályázat, amelynek eredményeként minden megyében, szinte valamennyi járásban és tájegységben, a falvak százaiban, budapesten és a főváros kerületeiben a krónikák sokasága született meg. a leghosszabb nevű falutól, jászfelsőszentgyörgytől egészen nemesmedvesig / ahol 1945. április 4-én magyarországon befejeződtek a világháború harcai / lelkes helybeliek elkészítették a települések multját és jelenét egyformán összefoglaló népi város-falu krónikákat. ötszáz történelmi értékű dokumentum került az országos bíráló bizottság elé, és több ezer pályamunkát értékelték, jutalmazták maguk a megyék is. /folyt köv/

-25-

NA 1515

bb 35. / tizezrek.....folyt/ny

kiterbélyesedett, megizmosodott a honismereti mozgalom, amelynek elindítója a hazafias népfront volt. indulásának első lépései óta támogatja a népművelési intézet. évek óta patrónusai közé tartozik a kisz, s ujabban a szakszervezetek országos tanácsa is. a muzeumok, levéltárak és könyvtárak országos hálózata, a tudományos ismeretterjesztő társulat és az utöröszövetség is sok ezer lelkes segítőt ad a mozgalomnak.

a konferencián leszögezték, hogy a honismereti mozgalom elsősorban kutató-gyűjtő munkát jelent, ugyanakkor a felszínre kerülő új ismeretek terjesztését is és kiváló lehetőséget biztosít az alkotó hazafiságra neveléshez. a honismereti tevékenység a legkülönbözőbb tudományágak munkájára, eredményeire támaszkodik; kamatoztatja például a történelemtudomány módszereit, a földrajz, a természetismeret, a néprajz, a művészettörténet, az irodalomtudomány, a nyelvészet, a szociológia, illetve szociográfia kutatási szisztémáját. ám nemcsak hasznélvezője e tudományok eredményeinek, hanem „bedolgozója,, is e tudományoknak, hisz tengernyi friss ismeretanyagot szállít.

a beszámolóhoz hétfő délután sokrétű, elmező vita kapcsolódott. kedden átadják a mozgalom 10. évfordulójára kiírt országos honismereti pályázat díjait és kitüntetésekét nyújtanak át a legeredményesebben működő honismereti, helytörténeti aktivistáknak. /mti/

..-

bb 37. több mint 200 új szovjet traktor a szabolcsi földeken

vid/ká/ny -cz

1970. október 12.

a rendkívüli kedvezőtlen időjárás és a szamosközi árvíz súlyosan érintette szabolcs-szatmár megye termelőszövetkezeteit. fokozta a gondokat, hogy a nagyüzemek gépparkjának 60 százaléka csak részben alkalmas, vagy teljesen alkalmatlan a sürgős talajmunkákra. a gazdaságok ezért az idén háromszor annyi erögépet, főként traktort igényeltek, mint a korábbi években. a megrendelt félezer erögépből eddig 387-et kaptak meg. a termelőszövetkezetek megnövekedett traktor-igényét csak a szovjet-unió segítségével tudják kielégíteni. eddig 209 darab mtz-traktort vettek át. ezek az erögépek már dolgoznak a szabolcsi földeken. /mti/

..-
-26-

14.00/ny

M 152

kk. 38. a szabolcs megyei tanács vb és az szmt elnökségének együttes ülése a népművelésről

vid/e ká cz

1970. október 12.

a népművelés helyzetéről és feladatairól tanácskozott hétfői együttes ülésén a szabolcs-szatmár megyei tanács végrehajtó bizottsága és a szakszervezetek megyei tanácsának elnöksége. megállapították, hogy a felszabadulás óta mind a népművelési munka tárgyi és személyi feltételeinek megteremtésében, mind a tartalmi munkában számottevő eredményeket értek el. a megyében jelenleg 231 művelődési otthon jellegű intézmény, 374 könyvtár, nyolc művelődési autó működik. a televízió-előfizetők száma meghaladja az 56 ezret, a rádió-előfizetőké a százezret. a megyében 746 működő művészeti csoport működik és 92 500-an olvasnak rendszeresen. könyvvásárlásra éynként több mint kétmillió forintot költenek a szabolcsiak.

a fejlődés ellenére a meglévő lehetőségek nem elégítik ki a megnövekedett igényeket. a végrehajtó bizottság és az elnökség szerint a mainál sokkal hatékonyabb, tartalmában, felszereltségében jóval megalapozottabb az egész lakosságra kiterjedő közművelődési tevékenységre van szükség. célszerűbben, koncentráltabban kell felhasználni a pénzeszközöket, s új létesítményekkel kell erősíteni a közművelődés hálózatát. kiemelt támogatásra szorul az árvíz sújtotta terület közművelődési ellátása. /mti/

..-

bb. 39. hetvenöt éves a diósgyőri munkáskönyvtár

vid/e ká cz

1970. október 12.

fennállásának 75. évfordulóját ünnepli a diósgyőri lenin kohászati művek munkásai által alakított diósgyőri munkáskönyvtár. az alapítólevél szavai szerint „a munkások ismeretének gyarapítására alakult,, első rendezvényét 1900-ban tartotta. ennek jóvödelmét a szegénysorsu munkásgyermek tankönyveinek beszerzésére fordították.

a hetvenöt éves diósgyőri munkáskönyvtár most a diósgyőri nagyüzemek bartók béla művelődési házában keretében működik. könyvállománya meghaladja a százezer kötetet, olvasóinak száma pedig a tizezer főt. /mti/

14.10/e

..-
- 27 -

M 1525

bb 40. műszaki-tudományos megbeszélésekre ukrán delegáció érkezett budapestre

k tz/pv/ny sl -cz 1970. október 12.

a műszaki és természettudományi egyesületek szövetségének meghívására hétfőn budapestre érkezett a.a. sternov, az ukrán tervhivatal elnökhelyettese, az ukrán nto- az ottani mtesz- elnöke és p.p. durginyec ukrán faipari miniszterhelyettes, az ukrán faipari tudományos egyesület elnöke.

a vendégek egy héttig maradnak hazánkban. meglátogatnak több gyárat és intézményt és tapasztalatcserejellegű megbeszéléseket folytatnak a mtesz, illetve a magyar faipari tudományos egyesület vezetőivel. /mti/

..-

bb 41. rendőrségi hírek

1 zsu/zsu/ny zs -cz 1970. október 12.

a hétvégén összesen 179 közlekedési baleset történt, ezek közül 15 halálos, 4 életveszélyes, 49 súlyos és 88 könnyebb sérüléssel járt.

x x x

a borsod megyei karcsa községben a megengedettnél gyorsabban vezette segédmotoros kerékpárját kis géczy jános 48 éves vonatkozó vezető, áttért a menetirány szerinti baloldalra, nekiütközött egy lovaskocsinak és olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt.

x x x

sajókaza község határában egy munkagéppel utánfutót vontatott orbán balázs 51 éves ellenőr. a lejtős úton a fával megakadt utánfutó nekiütközött a munkagépnek, amely felborult, s a baleset következtében orbán balázs olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt.

x x x

nagylak és magyarcsanak község között teherautóval szabálytalanul előzött kardos józsef 36 éves gépkocsivezető és elütötte szok jeroszim 63 éves gazdálkodót, aki életveszélyesen megsérült. kardos a baleset után segítség nyújtás nélkül továbbhajtott, azonban elfogták és a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte.

x x x

/folyt köv/

-28-

14.25/ny

NA 1525

bb 41. / rendőrségifolyt/ny

andocs község határában a megengedettnél gyorsabban vezet te motorkerékpárját waller józsef 30 éves gépkocsivezető, s a utszéli árok betonkorlátjának ütközött. a motor utasa, orsós károly 49 éves alkalmi munkás a helyszínen meghalt, a motor vezetője súlyos sérülést szenvedett.

x x x

somogyzsitva és csákány község között szabálytalanul vezette kerékpárját szelhoffer györgy 26 éves segédmunkás. egy motorkerékpár elütötte, s a fiatalember olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. a motorkerékpár vezetőjét súlyos sérüléssel vittek kórházban.

x x x

nyírszőlős község határában egy lovaskocsiról leesett pazár miklós 58 éves nyugdíjas és olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt.

x x x

a pusztaszabolcsi vasútállomáson a sínek között tolt a kerékpárját vas sándor 49 éves állami gazdasági dolgozó és a budapest-kaposvár között közlekedő somogy-express halálragázta.

x x x

csurgó határában pótkocsis vontatóval kukoricát szállított boti józsef 35 éves traktoros. józsef nevű öt éves kislánya a munkagéphez szaladt, elesett és a vontató halálra gázolta. /mti/

..-

bb. 43. nemzetközi tanácskozás a vezetők továbbképzéséről

vid/e kz cz

1970. október 12.

nemzetközi konferencia kezdődött hétfőn a borsodi vezető- és szervező továbbképző iskola rendezésében a miskolci nehézipari műszaki egyetemen. a tanácskozás célja az, hogy az 1964-ben megszervezett iskola, az ország első ilyen intézménye, felvegye a kapcsolatokat a szocialista országok hasonló intézményeivel.

az egy héttig tartó konferencián a magyarokon kívül cseh-szlovák, lengyel és ndk-ból érkezett tudósok vesznek részt, mintegy negyvenen. /mti/

..-

14.30/e

-29-

NA 1525

v

bb 42. tanácskozás a vizgazdálkodás távlati fejlesztésének koncepcióiról

t sb/fk/ny sl -cz

1970. október 12.

a mtesz 17 egyesülete a népgazdasági ágazatok távlati fejlesztéséről vitasorozatot rendez. hétfőn a technika házában került sor az első konferenciára, amelyen a vizgazdálkodás távlati fejlesztésének koncepcióit vitatták meg. sebestyén jános az omfb elnökének általános helyettese nyitotta meg a konferenciát, majd dégen imre llamtitkár, az ovh elnöke tartotta az első előadást, a távlati fejlesztési koncepciókról. ezután a koncepciótervezetet kidolgozó 6 szakbizottság vezetői számoltak be a tervezetről.

az előadók hangsúlyozták, hogy a népgazdaság valamennyi ágazatának fejlődésében és a lakosság ellátásának javításában egyaránt alapvető feltétel a vizgazdálkodás fejlesztése. távlatban is az ipar lesz az ország legnagyobb vízhasználója, de ugyanakkor a folyókák legnagyobb szennyezője is. ezért a vizgazdálkodás terveiben a korábbinál nagyobb gondot kell fordítani az ipari szennyvizek kezelésére, tisztítására. a fejlesztési koncepciók kidolgozásában szükségesnek tartották a szakemberek, hogy a következő 15 évben az eddig számítottnál 3.3 milliárd forinttal többet költson a népgazdaság az árvédelem korszerűsítésére. az árvízről mentesített területeken ugyanis előreláthatóan 15-20 év alatt több mint kétszeresére növekszik a felhalmozódó nemzeti vagyon, tehát nagyobb biztonságról kell gondoskodni.

az ország vízkészleteit az eddiginél jóval takarékosabban és tervszerűbben kell kihasználni. a tiszta völgyében máris nagy a vízhiány. a rendelkezésre álló vízkészlet a távlati, 1985-ig várható igényeknek csak 19 százalékát fedezi. ezért épül jelenleg a kiskörei vízlépcső, de újabbakra lesz szükség. a tiszta völgyében 1985-ig 1.2 - 1.5 milliárd köbméter víz tárolásáról kell gondoskodni és feltehetően a duna-tisza csatorna első szakaszát is meg kell építeni. az ország egyéb területein kialakuló helyi vízhiányok fedezésére a számítások szerint mintegy 400 millió köbméter vizet tartalékoló tározót kell majd építeni.

a koncepció-tervezetet kiegészítik a konferencián, majd pedig az omfb plénümán felvetett javaslatokkal, s rövidesen a kormány elé terjesztik. /mti/

14.40/ny

-30-

NY 130

bb. 44. huszonhárom ország képviselői a kecskeméti konzervipari kongresszuson

vid/e kz cz

1970. október 12.

a konzervgyártók állandó nemzetközi bizottsága - a cípc-ülésével vasárnap este megkezdődött kecskeméten a 2. nemzetközi konzervipari kongresszus. hétfőn délelőtt a városi tanács dísztermében dr. soós gábor, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter első helyettese köszöntötte a kongresszust, amelyen a vártnál többen, huszonhárom országból 153-an vesznek részt. ezután helio paulino pereira, a cípc elnöke mondott köszönetet a vendéglátóknak a szívélyes fogadtatásért. a cípc nemzeti delegációinak elnöki konferenciája után a magyar szakemberek kaptak szót. a hazai konzervipar fejlődéséről, a gyártástechnológia új módszereiről tájékoztatták a résztvevőket. dr. kovács lászló, a konzervipari tröszt vezérigazgatója a többi között elmondotta, hogy az ország konzervgyárainak gépsitettsége jelenleg 80 százalékos, s lényegében megszűnt az eddigi szezonjellegű termelés. továbbfejlesztik a technológiát, növelik a termelékenységet. a következő öt évben a gyümölcskonzervek termelése 40, a főzelékkonzerveké pedig 65 százalékkal emelkedik. szólt a gyárak szociális ellátottságáról, a 44 órás munkahét bevezetéséről, s azokról a törekvésekről, amelyek a higiénikus termelésre irányulnak. dr. török szilveszter, a konzerv- és paprikaipari kutató intézet igazgatója az iparági kutatómunka jelentőségéről és eredményeiről tájékoztatta a kongresszust. hétfőn a cípc gazdasági bizottsága is ülést tartott. a konzervipar és a mezőgazdaság, illetve a kereskedelem kapcsolatainak időszerű kérdéseiről tárgyalt. /mti/

-. -

bb. 49. köszönetnyilvánítás

gk/e hi cz

1970. október 12.

hálás köszönetet mondunk mindenkinek, aki mélyszégyen gyászunkban osztozott.

várnai zseni
dezsényi katalin

/mti/

14.47/e

-. -
-31 -

NY 130

bb. 46. még mindig balatoni utószezon - október végéig
nyitva tartják a balatonfüredi annabella szállót

vid/e ká cz

1970. október 12.

a kellemes nyárutó, különösen a hétfői napokon nyarat
idéző forgalmat hozott a balaton vidékén. az utószezon for-
galma október első harmadában „tetőzött”, amikor a külföl-
dieken kívül sok hazai vendég vette igénybe az idényszállók
árkedvezményeit.

balatonfüreden hétfőn bezárták a marina szállót, de az
annabella szállót október végéig nyitva tartják.

a balatonpart másik idegenforgalmi központjában, sílőfo-
kon több vendéglátóipari egységben hétfőn kezdték meg az év-
végi leltározást. sílőkön - tekintettel az érdeklődésre -
október 15-ig meghosszabbították a hotel európa nyitvatartási
idejét. a déli part központjában a napfény szálló egész évben
fogadja a vendégeket, akiknek gazdag szórakoztató és kiránduló
programot kínálnak.

a balaton partján hétfőn bezárták a kempingek kismotelje-
it és faházait. a csárdák, eszpresszók és éttermek jórészt
azonban még nyitva tartják, mert a kiránduló forgalom továbbra
is élénk. /mtl/

-.-

bb. 48. dr. Lévárdi ferenc szófiába utazott

k tz/pv/e sl cz

1970. október 12.

dr. Lévárdi ferenc nehézipari miniszter hétfőn szófiába
utazott, ahol a nehézipari minisztérium, valamint a bolgár
népköztársaság energetikai és tüzelőanyagipari minisztériuma
műszaki-tudományos együttműködésének továbbfejlesztéséről tár-
gyal. eszmecserét folytatnak a két ország villamosenergetikai
iparának és szénbányászatának tíz-, illetve husz éves fejlesztéséről.
a most következő öt esztendőre meghatározzák az
együttműködés fő irányvonalát a szénbányászat és a villamos-
energiaipar területén és aláírják az együttműködésről szóló
jegyzőkönyvet.

a nehézipari miniszter bucsuztatására megjelent a repü-
lőtéren nikola nikolov budapesti bolgár nagykövetségi taná-
csos. /mtl/

15.55/e

-.-
- 32 -

MA 1552

bb 45. megkezdődött a dél-dunántuli népművészeti hét

vid/kz/ny -cz

1970. október 12.

hétfőn kaposvárott ünnepélyesen megnyitották az első dél-
dunántuli népművészeti hetet. a palmiro togliatti megyei
könyvtár előtti téren a himnusz hangjai mellett felvonták a
buzsáki himzéssel díszített „dél-dunántuli népművészeti
hét”, feliratu, zászlót, majd a könyvtár előadótermében bóhm
józsef a somogy megyei tanács vb. elnöke köszöntötte a rész-
vevőket. ezután molnár jános művelődésügyi miniszterhelyettes
mondott beszédet. a megnyitó után kezdetét vette a hét fő
eseménye, a néprajztudósok három napos tanácskozása. az első
előadást dr. vargyas lajos a népzenei tudományok doktora, az
mta népzenei kutató csoportjának vezetője tartotta „a ma-
gyar népdal helyzete a mai társadalomban”, címmel. a továb-
biakban foglalkoznak a népdal szövegével, a népdal és az
ének-zene oktatás kapcsolatának, a népdal továbbélésével és
szerepével, a művelődés folyamatában. megvitatják a „röpülj
páva”, televíziós népdalvetélkedő taapasztalatait is.

több érdekes kiállítást is rendeztek. a rippl-rónai
muzeumban a „somogyi himzéseket bemutató tárlat hétfőn már
meg is nyílt kaposvárott, a latinca sándor megyei művelődési
központ színháztermében pedig somogy népművészeti együttesei
és szólistái adtak nagysikerű műsort. /mtl/

bb 47. megkezdték a próbatermelést a lábatlani vékonypapír-
gyár második gépsorával

vid kz bh -cz

1970. október 12.

hétfőn a lábatlanban épülő vékonypapírgyár impozáns óriás-
csarnokában megkezdték a próbatermelést a második papírgyártó
gépsoron. a juliusban üzembe helyezett első gépen készülő
négyzetméterenként mindössze 20-22 gramm súlyú finom csomagoló
papírt már folyamatosan szállítják a kereskedelemnek. a most
megindult kettes számú berendezés az új gyár legnagyobb telje-
siptéményű papírgyártó gépe; folyamatos, üzemszerű termelés esetén
naponként 50 tonna papírt készít majd. a fél évig tartó próbater-
melés - akárcsak a szerelések - a berendezéseket szállító finn-
országi karhula cég szakembereinek közreműködésével történik.
a próbatermelés közben többször leállítják ellenőrzésre a gép-
sorokat, különböző mérésekkel a papír minőségét is vizsgálják.

a hatalmas gyártelepen még ezután is több mint 800 sze-
relő, építőmunkás dolgozik és egymás után adják át rendel-
tetésüknek a különböző kiszolgáló berendezéseket. a napokban
készült el például egy nagyteljesítményű, új rendszerű kazán, amely
nemcsak az új, hanem a régi lábatlani papírgyár gőzsükségletét
is kielégíti. a vasuti fogadóállomásra már az utolsó gépszállít-
mányok futnak be. csaknem 300 vagonnyi, 10 millió dollár értékű
gépek, berendezések, alkatrészek érkeztek finnországból lábatlanba.
a finn karhula cég képviselőinek irányításával megkezdték a hár-
mas és a négyes számú papírgyártó gépsor szerelését is. ezekkel a jó-
vő évben kezdik meg a próbatermelést. a négy gépegységgel együtte-
sen évenként 35.000 tonna olyan finom papírokat készítenek majd
lábatlanban, amelyeket eddig importból szereztünk be. /mtl/

-.-
- 33 -

15.25 bh

kk

MA 1552

bb 50. a kereseti arányok javításáról tárgyalt a textil-, bőr- és ruházatipari szakszervezetek szövetségének elnöksége

t ksz/mm sl bh ócz

1970. október 12.

fő témakörként a bérezés, a munka szerinti elosztás elvének érvényesülése és a nemzetközi kapcsolatok ápolása szerepelt napirenden hétfőn a könnyűipar három ágát átfogó textil-, bőr- és ruházatipari szakszervezeti szövetség elnökségének ülésén.

a három iparág az utóbbi években nem tudott lépést tartani más iparágak bérfejlesztésével. ennek ellensúlyozására a textilipar központi bérfejlesztési keretet kapott. bár a vállalatok saját erőforrásukból is igyekeztek a bérezési problémák jórészt megoldani, a textil, bőr, cipő és ruhaipari dolgozók keresete, jövedelme elmaradt az állami iparban kialakult átlagtól. a szakszervezet már korábban felhívta a figyelmet arra, hogy a vállalatoknál kialakult bérarányokat kísérik figyelemmel, a helyi szakszervezetek és tegyének javaslatot az egyes állománycsoportok bérfejlesztésére; legyenek kezdeményezők a gyárak, üzemek közötti differenciáltabb bérezés kialakításában - ezzel is ösztönözzenek a termelékenység emelésére. a bőr- és ruházatipari dolgozók szakszervezete ügyelt arra, hogy elsősorban az alacsony keresetűek, a nők bére emelkedjen. a ruházatipari dolgozók szakszervezetének indítványára öt nagy vállalat kollektív szerződésben is rögzítette a száz százalékos keresetet arra az esetre, ha a termelés visszaesés nem a dolgozók hibájából történik.

a szakszervezeti szövetség elnöksége a javaslatok egész sorát dolgozta ki a negyedik ötéves terv időszakában végrehajtandó további bérpolitikai intézkedésekre.

az ülésen tájékoztató jelentés hangzott el a szövetséghez tartozó szakszervezetek nemzetközi kapcsolatainak ápolásáról. a szövetség a közelmúltban ndk-beli szakszervezeti delegációt fogadott, magyar küldöttség járt Lengyelországban, s határmenti találkozó zajlott le a jugoszláv testvérszakszervezetek delegációjával. magyar küldöttség is részt vesz prágában a textil-, ruha, bőr- és ruházatipari nemzetközi szakszervezeti szövetség október 26-án kezdődő iv. kongresszusán. /mti/

--

b
15.45 bh

- 34 -

MT 1605

bb 51. nemzetközi konferencia a vegyipari termékek piaci prognózisáról

t sz/mm sl bh -cz

1970. október 12.

az európai vegyi piackutató egyesület az ecmra múlt évi londoni konferenciáján résztvevők kezdeményezésére most budapesten rendeznek nemzetközi konferenciát a vegyipari termékek értékesítésében, illetve álláspontjában érdekelt szakemberek. az október 13-15-ig tartó konferenciáról hétfőn gaál endre, a rendezőbizottság elnöke, a chemolimpex kereskedelmi igazgatója tájékoztatta a sajtó képviselőit.

a budapesti vegyi marketing konferencia a magyar vegyipar fejlődésében legfontosabb témakört, a petrokémiai termékek és alapanyagok jelenlegi és várható piaci helyzetét vizsgálja. most első alkalom, hogy a nyugat-európai szakemberek egyesülete a z ecmra szocialista országban rendez ilyen jellegű tanácskozást összeurópai részvétellel. a konferencia szervezését a chemolimpex külkereskedelmi vállalat vállalta az ecmra égisze alatt a magyar kereskedelmi kamara, a magyar kémikusok egyesülete, valamint a konjunktúra és piackutató intézet közreműködésével. a konferencia célja, hogy szélesítse a chemolimpex-szel együttműködő iparvállalatok szakembereinek piaci tájékozottságát.

a konferencián 280 külföldi és 120 hazai vegyipari szakember vesz részt, 9 ország 13 szakértője tart előadást. bár a konferencia elsősorban a piaci információ szerzését, illetve elterjesztését szolgálja, az előadások egyrésze technikai kérdéseket is érint. a konferencia résztvevői felkeresik majd a tiszai vegyikombinátot amely a közelmúltban aláírt magyar-szovjet petrokémiai együttműködés nyomán a következő évtizedben nagy arányokban fejlődik. /mti/

--

bb 52. az elhunyt öhlmacher gézának

gg hi bh -cz

1970. október 12.

a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettjének hamvasztás előtti bucsuztatása szerdán, 14-én délután 3 órakor lesz a farkasréti temetőben.

mszmp v. kerületi bizottsága

/mti/

--
- 35 -

15.55 bh

MT 1602

bb 53. megkoszorúzták győrött a lengyel hősi emlékművet

vid/kz bzs -cz

1970. október 12.

hétfőn győrött a hazafias népfront városi bizottsága koszorúzási ünnepséget rendezett a lengyel néphadsereg napja alkalmából, a Bem tábornok nevét viselő téren lévő lengyel katonai emlékműnél. az ünnepségen résztvett Janusz Czerwinski, a lengyel nagykövetség első titkára és dr. Stanislaw Sochacki, a budapesti lengyel kultúra igazgatója is. /mti/

--

bb 54. új áruház épül győrött

vid/kz bzs -cz

1970. október 12.

a megye kereskedelmi hálózatának 1971-1975. közötti fejlesztéséről tanácskoztak hétfőn győrött a Győr-Sopron megyei párt és állami vezetők, valamint a kereskedelmi szakemberek. a tanácskozáson résztvett Kisházi Ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, a nyugat-dunántúli intéző bizottság elnöke és dr. Sághy Vilmos, a belkereskedelmi miniszter első helyettese.

a tanácskozáson kijelentették, hogy 1974-ben megkezdik győrött egy nyolcezer négyzetméter alapterületű új centrum áruház építését. ugyancsak győrött épül fel az a 20-25 ezer négyzetméteres ugynevezett koordinált raktár, amelyben öt nagykereskedelmi vállalat tárolhatja áruát, jelenleg a nagykereskedelmi vállalatok, a város különböző részein, nem kevesebb mint 35 kis alapterületű raktárt tartanak fenn rendkívül költségesen. megvitatták a tanácskozáson Kapuvár és Csorna kereskedelmének vendéglátóiparának fejlesztési terveit is.

a tanácskozás résztvevői megtekintették a győri hűtőházat és a nagykereskedelmi vállalatok jelenlegi raktárait. /mti/

--

bb 58. dr. Lénárt Lajos

tr sl bzs -cz

1970. október 12.

mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes vezetésével hétfőn mezőgazdasági küldöttség utazott Várnába a Képző- és Gazdasági Állandó Bizottságának 30. ülészakára. /mti/

16.05/bzs

- 36 -

NA 46²⁰

bb 56. ezer oldallal gazdagodott a gárdonyi-irodalom

vid/ká bzs -cz

1970. október 12.

mit tudunk meg gárdonyi gézáról? címmel érdekes ismertetés hangzott el hétfőn Egerben a Dobó István Vármuzeumban, a muzeumi hónap keretében. dr. Korompai János muzeológus beszámolt arról, mi történt 1969. október 13-án, a gárdonyi titkosírás megfejtésének bejelentése óta. egy teljes év volt szükséges ahhoz, hogy gárdonyi Géza titkos jeleit átírják folyóírással szövegre. ezáltal mintegy ezer oldallal gazdagodott az eddig ismert gárdonyi irodalom. az előadó bejelentette, hogy ma már valamennyi titkosjel ismert és a megfejtett írásokból teljességében előtárul gárdonyi Géza titkolt hagyatéka. a megfejtett szöveg feljegyzéseket tartalmaz az egri remete, írói tevékenységéről, kritikai megjegyzéseket fűz a kortársak műveihez. „nagy érzések írói, nagy írók, kis érzések írói kis írók, semmilyen írók, - vallja gárdonyi egyik titkos jegyzete, majd így folytatja: „csak olyan történetet írj, amelynek hősét érzed, szereted, vagy meggyőződésed, hogy más szereti...”, véleményét őszintén és kiméretlenül kifejezésre juttatja. herceg Ferencről írja: „... nem tudja, hogy az író munkája embernemesítés, éppen olyan, mintha a földműves nem tudná megkülönböztetni a búzát a konkolytól és míg más íróknak búzátáblái vannak, neki konkoly táblái...”,

az előadó közölte, hogy az átírt teljes szöveget 1972-ben, gárdonyi Géza halálának 50. évfordulóján könyvalakban megjelenetik. a kötet a megfejtett szövegeken túl tartalmazza majd a feljegyzés menetét, módszereit és nyilvánosságra hozza a titkos jelek kulcsát. az előadó utalt arra, hogy a megfejtők között kialakult személyes jellegű vita nem befolyásolja a szerkesztés munkáját. /mti/

terveinkről, vázlatokat rögzít megírandó művekről és érdekes megállapításokat közöl a társadalomról
bb 59. október 12-17: öregek hete budapestben

1 hi/fk bzs -cz

1970. október 12.

a tanácsok egészségügyi osztályai a vöröskereszttel és más fővárosi tömegszervezetekkel közösen - az eddigi hagyományokat követe - az idén is megrendezik az öregek hetét. az október 12-től 17-ig tartó eseménysorozattal részben a szociális otthonok idős lakóiról, illetve a kerületekben gondozott egyedülálló öregekről emlékeznek meg, ugyanakkor a főváros minden 60 éven felüli lakóját is köszönteni akarják. a művelődési otthonokban műsorokat rendeznek tiszteletükre, az otthon fekvő idős betegekhez kisz-isták, uttorok látogatnak el, kedves jókívánságok kíséretében átadják ajándékaikat. több kerületben baráti találkozóra hívják meg a munkásmozgalom veteránjait, másutt az üzemi szövetkezetekben is szerető gondoskodással veszik körül az időseket, s ajándékokkal kedveskednek a munkából kiöregedett tsz-tagoknak. /mti/

16.13/bzs

- 37 -

NA 10²⁰

bb 57. nemzetközi kiállítás nyílik szerdán a korrózióvédelemről - kiosztották a korrózióvédelmi pályázat díjait - az omfb sajtótájékoztatója

t tz/fk sl bzs -cz

1970. október 12.

szerdán reggel nyitja meg a budapesti nemzetközi vásár területén dr. osztrovszki györgy, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnökhelyettese, a magyar tudományos akadémia levelező tagja, a hungarokorr, 70-t, a Magyarországon rendezett első nemzetközi korróziós kiállítást.

az október 23-ig tartó kiállításon - amint hétfőn délelőtt dr. osztrovszki györgy közölte az újságírókkal - több mint 40 hazai és megközelítőleg 30 külföldi kiállító mutatja be a legújabb korrózióvédelmi anyagokat, berendezéseket, eljárásokat, vizsgálati módszereket és műszereket. a kiállított tárgyak között különösen nagy a jelentőségük a legújabb, könnyen felhordható festékeknek, a kohászati termékek, gépjárművek, mezőgazdasági gépek átmeneti védelmére szolgáló korszerű bevonatok anyagainak. bizonyára nagy érdeklődést váltanak ki majd a szakemberek között a kohászat korrózióálló felgyártmányai és a műszeripar korszerű termékei is.

amint a sajtótájékoztatón jelen volt szakemberek elmondták, a népgazdaságot állóeszközökben, kohászati termékekben, a kereskedelmi és külkereskedelmi forgalom során, valamint a mezőgazdaságban közvetlenül évente mintegy 10 milliárd forintos kár éri a korrózió miatt és ezt még meg is haladja az ilyen okokból keletkezett hibák által okozott közvetett veszteségek nagysága. ez a felmérés reálisnak látszik már csak azért is, mert a korrózió világszerte hasonló arányú veszteségeket okoz.

a most megrendezett kiállításnak a korróziós károk csökkentése a célja.

ugyanazzal a céllal irtak ki pályázatot a legjobb hazai eljárások kidolgozóira számára. a pályázatra 105 pályamű érkezett be. a zsűri döntése alapján dr. osztrovszki györgy hétfőn délelőtt a sajtótájékoztató befejezése után osztotta ki a pályadíjakat. /mti/

--

16.17/bzs

- 38 -

M 16²⁵

bb 60. vezető továbbképző tanfolyam egerben

vid kz bh -cz

1970. október 12.

vezető továbbképző tanfolyam kezdődött hétfőn egerben a mtesz heves megyei szervezetének rendezésében. a tanfolyamra heves megyéből mintegy 150 gazdasági vezető jelentkezett. a megnyitón buda istván munkaügyi miniszterhelyettes, a vezetőképzés helye és szerepe hazánkban a negyedik ötéves terv időszakában, címmel tartott előadást. /mti/

--

bb 61. bormuzeum a móri állami gazdaságban

vid kz bh -cz

1970. október 12.

érdekes pincemuzeummal gazdagodott a móri állami gazdaság. a használaton kívüli borospincéből kialakított különleges kiállító terebben a móri borvidék szőlészeti, borászati emlékeit, s az állami gazdaság termékeit mutatják be. kiállították itt többek között a vidék szőlőtermelésének első írásos emlékeinek másolatait, a szőlőfeldolgozás ősi eszközeit, az állami gazdaság fejlődését dokumentáló borfajtákat, s a kiváló borokkal nyert díjakat. „mini-kiállítás”, szemlélteti a borfeldolgozás ábrázolását a magyar bélyegeken. helyet kaptak a kiállítóteremben a vidék jellegzetes népművészeti alkotásai is.

a bormuzeum díszbe rendezte a móri szobrászművész egész falat betöltő, a móri szüretet ábrázoló agyagreliefje. /mti/

--

bb 62. műszaki hónap kezdődött bács-kiskun megyében

vid kz bh -cz

1970. október 12.

hétfőn kecskeméten megnyitották az október 12-től november 13-ig tartó bács-kiskun megyei műszaki hónapot. a megnyitón dr. maár andrás, a mtesz megyei elnöke méltatta a rendezvény jelentőségét, s ismertette a programot. harminc témakörben tartanak tudományos értekezéseket, bemutatókat. a megnyitó után dr. kőrös gáspár, a megyei tanács vb elnökhelyettese tartott vitaindító előadást, a tanácsai vállalatok gazdálkodása az új gazdaságirányítási rendszerben, címmel. megvitatják majd a mezőgazdaság szakosításának lehetőségét, továbbá a szétszórt alföldi települések sorsát. /mti/

--

16.15 bh

- 39 -

M 16⁴⁰

bb 63. csillagászati hét békés megyében

vid kz bh -cz

1970. október 12.

a tudományos ismeretterjesztő társulat megyei szervezete rendezésében csillagászati hét kezdődött hétfőn békés megyében. este a békési járási művelődési központban megrendezett ünnepi megnyitón dr. kulín györgy, a budapesti uránia csillagvizsgáló igazgatója a csillagászat legújabb eredményeiről tartott előadást.

a következő napokban békés megye mintegy husz városában és községében hangzanak el csillagászati előadások. az előadásokat távcsöves bemutatók egészítik ki./mti/

-. -

bb 64. emberölési kísérlet - betörés

pv hi bh -cz

1970. október 12.

kiss jános 38 éves géplakatos, budapest xviii. kerület baross utca 27 szám alatti lakos felkereste csepelen a kapitány utca 17 szám alatt lakó elvált feleségét. az asszony lakásán tartózkodott otto novák, 41 éves csehszlovák állampolgár, peremartoni lakos, akit kiss féltékenységből pisztollyal hasbalott, majd volt feleségére háromszor rálőtt. kiss jános a bűncselekmény elkövetése után önként jelentkezett a rendőrségen, ahol a nála lévő 1956 óta rejtve tartott fegyvert bűnjelként lefoglalták. áldozatait életveszélyes állapotban kórházba szállították. kiss jános ellen előzetes letartóztatás mellett indult büntetőeljárás.

x x x

szélesi lászló 21 éves büntetett előéletű budapesti rakodómunkás és lokar vilmos 18 éves foglalkozás nélküli ellen betöréses lopás bűntette miatt előzetes letartóztatásba helyezés mellett eljárás indult. a két fiatalember betört a thököly ut 147 alatti sárospatak étterembe, az élelmiszert a földre szórták, a berendezés egy részét összetörték és meggyújtották; többszáz forint értékű áruval akartak meglépni, amikor az éttermet nyitó alkalmazott tettenérte őket./mti/

16.35 bh

-. -

- 40 -

Mr 16³⁵

bb 65. halálos baleset a dunán

pv hi bh -cz

1970. október 12.

a margitsziget mellett figyelmetlenül motorcsónakázott a dunán kaczinszky józsef 28 éves üzletkötő, budapest, 11. kerület szépvölgyi ut 2 szám alatti lakos miközben összeütközött egy kajakkal. a kajak belborult és a benne ülő veszely judit, 15 éves gépirónő, budapesti lakos a vízben elmerült. a halálos vizibalesetet okozó kaczinszky józsef ellen őrizetbevétel mellett indult büntető eljárás./mti/

-. -

bb 67. lassan visszatér az ősz

i tz/gk bh -cz

1970. október 12.

hétfőre virradóan lényeges változás következett be a kontinens időjárását alakító tényezők között, - ezekkel a szavakkal kezdte tájékoztatását hétfőn délután dr. tardos béla, a központi meteorológiai intézet tudományos főmunkatársa.

amint elmondotta, az átalakulás nem volt látványos folyamat. nem voltak zivatarok, még csak számottevő felhősödés vagy szél sem, de a szubtrópusi levegőt szállító déli áramlás, amely eddig kelet felé tolódott el, most megállt és megindult visszafelé. ugyanakkor a szovjet síkságról az északnyugat felől érkező áramlás megindult nyugat-délnyugati irányban. ennek a következményei vasárnap már sokfelé jelentkeztek. budapestben ugyan még 25 fok volt, sőt az országban többhelyütt mértek 26 fokot is, berlinben és münchenben azonban már csak 14, varsóban 13, kijevben pedig 10 fokig emelkedett a hőmérséklet. ugyanakkor franciaországban - egészen anglia keleti részéig terjedve - megkezdődött az újabb felmelegedés, így vasárnap londonban 21, párizsban és brüsszelben 23 fokot mértek.

hétfőn már megkezdődött észak, északkelet felől a hűvös levegő beszivárgása a kárpát-medencébe. egyelőre még csak ködöket okozott és így közvetve akadályozta a felmelegedést. például szentgotthárdon, sopronban, miskolcon és nyíregyháza térségében az erős párásság és köd miatt csak késve kezdődhetett meg a felmelegedés. így azután a hétfői csúcs szolnokon és pécsen még 22 fok volt, de sopronban már csak 14. a ragyogóan szép, szinte nyári időnek tehát végéhez értünk. elmulása azonban lassu, fokozatos lesz. éppen ezért meteorológusaink szerint péntekig a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet 5-11, a legmagasabb nappali hőmérsékletek pedig eleinte 18-22, utóbb 14-18 fok között lesznek. öt milliméteres vagy ennél nagyobb csapadék az ország területének 10 százalékán várható, legfeljebb az időszak végén. /mti/

-. -

16.40 bh

- 41 -

Mr 16⁴⁰

bb 68. új kenyérgyár orosházán

vid-kz/tné bzs -cz

1970. október 12.

hétfőn megkezdte a folyamatos termelést orosháza több mint négy millió forintos költséggel kialakított új kenyérgyára. a modern üzem négy gőzkemencéjéből naponta 80 mázsa kenyér kerül az üzletekbe. a többségét helyben adják el, kisebb részével pedig a környező községek ellátását javítják. /mti/

--

bb 69. a budapesti szövetkezetek kommunistáinak aktívulése a VIII. kerületben

t gy/fk hi bzs -cz

1970. október 12.

a budapesti kisipari szövetkezetek, általános fogyasztási és lakásszövetkezetek, valamint a termelőszövetkezetek több mint 300 vezetőjének, párttitkárának részvételével pártaktívulást tartottak hétfőn a VIII. kerületi pártbizottság székházában. a tanácskozáson résztvett és a vitában hozzászólt losonczi pál, az elnöki tanács elnöke. jelen volt továbbá németh károly, az MSZMP politikai bizottságának póttagja, a budapesti pártbizottság első titkára, valamint sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke.

az ülés napirendjén szerepelt a politikai bizottság szövetkezetpolitikai irányelveinek, valamint a szövetkezetekben dolgozó kommunisták ebből adódó feladatainak megtárgyalása. venéczi jánosnak, a budapesti pártbizottság titkárának megnyitó szavai után szépölgyi zoltán, a budapesti pártbizottság titkára tartott előadást, amelyben tájékoztatta a megjelenteket a fővárosi kisipari termelő- és fogyasztási szövetkezetek tevékenységéről, valamint a soronkövetkező fontosabb tennivalókról. az előadást vita követte. /mti/

--

bb 70. nagy sikert aratott győrtött a kubai nemzeti folklór együttes

vid/kz bzs -cz

1970. október 12.

a magyar-kubai kulturális megállapodás értelmében hazánkban vendégszereplő kubai nemzeti folklór együttes hétfőn este győrtött a kisfaludy színházban lépett közönség elé. a kubai táncművészek műsora forró sikert aratott. az együttesnek ez volt utolsó fellépése hazánkban. zt követően csehszlovákiában vendégszerepel. /mti/

16.37/bzs

--
- 42 -

M 1700

bb 66. losonczi pál, az elnöki tanács elnöke

fk hi bzs -cz

1970. október 12.

táviratban üdvözölte francisco macias nguema köztársasági elnököt, egyenlítői guinea függetlenségi évfordulója alkalmából. /mti/

--

bb 71. nicolae ceausescy a román kommunista párt főtitkára

hi bzs la

1970. október 12.

hazánk felett átrepülve, táviratban üdvözölte kádár jánost, az MSZMP KB első titkárát és losonczi pált, az elnöki tanács elnökét. /mti/

--

bb 72. olasz gazdasági küldöttség érkezett budapestre

i sz/mm bzs sl la

1970. október 12.

az olasz külkereskedelmi minisztérium kezdeményezésére az olasz külkereskedelmi intézet, az ICE szervezésében 14 tagú gazdasági delegáció érkezett budapestre. a küldöttséget stefano servadei képviselő, az olasz képviselőház iparügyi bizottságának elnöke vezeti. a delegáció olasz termékek magyarországi eladásáról tárgyal és az ipari kooperációs lehetőségeket vizsgálja.

képviselteti magát a küldöttségben a milánói selo, a simesa, az over meccanica és a bielloni, a római selenia, a ravennai beltrami, továbbá az officine calabrese-bari, a pivano-alessandria, a f.lli la pietra-sora és a sprague creas cég, amelyek főként az elektronikai ipart, az utépitő és földmunka gépek, a nyomdatechnikai és papíripari gépgyártó ipart képviselik.

hétfőn kallós ödön, a kamara elnöke és sellő dénes, a belioianisz hradástechnikai gyár vezérigazgatója, a kamara elnökségi tagja fogadta az olasz vendégeket. /mti/

--

16.55/bzs

- 43 -

M 1700

bb 73. magyar-iraki gazdasági tárgyalások

1 sz/pv sl bzs la

1970. október 12.

hazaérkezett irakból az a gazdasági küldöttség, amely czeitler sándor külkereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével bagdadban járt, hogy megtekintse az ottani nemzetközi vásárt, a delegáció tárgyalást folytatott az iraki gazdasági élet több vezető személyiségeivel. az irakiak különösen nagy érdeklődést tanúsítottak a magyar autóbuszok vásárlása, valamint az iraki olajfeltárásban kifejtendő további együttműködés iránt.

a magyar küldöttség megtekintette azokat az olajkut-furásokat, ahol magyar olajipari szakemberek dolgoznak. a magyar csoport munkájáról az iraki szakértők és illetékes szervek képviselői nagy elismeréssel nyilatkoztak. /mti/

-. -

bb 74. trevira-kiállítás

1 sz/pv bzs la

1970. október 12.

hétfőn a corvin áruházban megnyílt a magyar gyapjufonó- és szövőgyár trevira márkájú szöveteinek árusítással egybekötött, tíz napig tartó kiállítása.

somogyi lászló, a gyár vezérigazgatója elmondotta, hogy a magyar gyapjufonó- és szövőgyár korábban csak egyszerűbb felsőruházati cikkekre és munkaruhákra alkalmas termékeket gyártott, az utóbbi időben azonban a tömegigényeket kielégítő szövetek korszerűsítése mellett megkezdte a polieszter-viszkóz és polieszter-gyapju keverékből szőtt fésűs szövetek gyártását. e formatartó, könnyen kezelhető textiliák új változatait a levendula, a tekla és hárs-kelméket, valamint a magister, mester és maxim elnevezésű szövettípusokat mutatják be és árusítják a fogyasztói igények felmérésére. a vállalat új fésűsfonóháza ez idén kezdte meg termelését és a most következő negyedik ötéves terv időszakában korszerűsítik a szövődét, valamint a kikészítő üzemet is, a régi gépek nagy részét kicserélik és számottevően növelik az üzem kapacitását.

a vállalat az ez évi 600 ezer - 700 ezer négyzetméterrel szemben a jövő évben már egymillió négyzetméter trevira-szövetet gyárt; a termelés 1975-re eléri a 2-2,2 millió négyzetmétert.

c a kiállítás tapasztalatait felhasználják majd a gyártmányfejlesztésnél, figyelembe véve, milyen szövettípusok tartanak számot a legnagyobb keresletre. /mti/

-. -

17.00/bzs

- 44 -

NA 1700

bb 75. csehszlovák ügyészi delegáció érkezett hazánkba

gk hi bzs la

1970. október 12.

hétfőn dr. jan fejesnek, a csehszlovák szocialista köztársaság legfőbb ügyészének vezetésével, delegáció érkezett hazánkba tanulmányutra. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren dr. szénási géza, a népköztársaság legfőbb ügyésze és más vezetők fogadták.

jelen volt dr. nagy zoltán, az mszmp kb közigazgatási és adminisztratív osztálya alosztályának vezetője, valamint dr. prandler árpád, a magyar jogász szövetség főtitkára. /mti/

-. -

bb 76. meghalt knézich károly unokája

vid/kz bzs la

1970. október 12.

egerben, október 11-én, kilencven éves korában meghalt otta nándorné, született gróber ilona. knézich károlynak, az 1848-as szabadságharc tábornokának, a 13 aradi vértanu egyikének unokája volt.

az elhunyt leszármazottjaiként knézich tábornoknak ükunokái is élnek egerben.

knézich károly emlékét ma is őrzi egerben a róla elnevezett utca. a család házat védetté nyilvánították. /mti/

-. -

NA 1820

- 45 -

bb 32. a szovjetunióban tanult diplomások.... 2. folyt./ bh

meleg szavakkal köszöntötte a találkozó résztvevőit és kifejezte azt a reményét, hogy a volt ösztöndíjasok termékenyebb kapcsolatokat teremtenek majd a szovjet felsőoktatási intézményekkel, amelyekben tanulmányaikat folytatták. ez nagyban elősegíti a két nép barátságának további megszilárdítását.

a szovjet és magyar felsőoktatási kapcsolatos fejlődéséről szólva elmondta, hogy jelenleg is mintegy 100 szovjet felsőoktatási intézményben és tudományos kutató intézetben képeznek magyar szakembereket. a szovjet egyetemeken és főiskolákon 1300 magyar fiatal tanul, az aspiránsok száma meghaladja a százat. a magyar ösztöndíjasok méltóan képviselik hazájuk ifjúságát. tanulmányi átlaguk: 4.44. többségük jeles, illetve kitűnő eredménnyel tanul. befejezésül több javaslatot tett a volt ösztöndíjasok és a szovjet intézmények kapcsolatainak fejlesztésére. többek között javasolta a magyar ösztöndíjasok részvételét a szovjet egyetemeken és főiskolák által rendezett tudományos-műszaki tanácskozásokon, meghívásukat tudományos munkára, az egykori szovjet tanárok és vezetők magyarországi utazásait előadások megtartására és a volt tanítványoknak nyújtandó segítség céljából, valamint a szakirodalmi csere fokozását.

óvári miklós az mszmp központi bizottsága nevében köszöntötte a volt ösztöndíjasokat. hangsúlyozta: a magyar ösztöndíjasok szovjetunióbeli tanulmányai nemcsak a szakemberképzésben nyújtanak számunkra felmérhetetlen segítséget, hanem egyben a magyar-szovjet kapcsolatok sokoldalú fejlesztéséhez is jelentősen hozzájárulnak. felhívta a volt ösztöndíjasokat, ápolják hűen a magyar-szovjet barátságot, mert ezzel a párt általános politikai irányvonalát támogatják.

ezután f.j. tyitov szovjet nagykövet szólalt fel. meleg szavakkal köszöntötte a szovjetunióban tanult magyar szakembereket, majd köszönetet mondott azokért az elismerő szavakért, amelyekkel nagy mária és polinszky károly méltatta a magyar szakemberképzésnek nyújtott szovjet segítséget. kifejezte reményét, hogy a magyar szakemberek sikerrel hasznosítják ismereteiket a magyar nép nagy feladatainak megoldásában. kapcsolataink szorosabbra fűzésében mindig számíthatnak a szovjetunió nagykövetségének támogatására, - mondta befejezésül.

ezután számos volt ösztöndíjas mondta el tapasztalatait és egészítette ki a bevezető előadásban elhangzott javaslatokat, elgondolásokat. a találkozó végén nagy mária, az mszbt főtitkára a magyar-szovjet barátság elmélyítésében szerzett érdemeik elismerésül a társaság aranykoszorus jelvényét nyújtotta át n.n. szofinszkijnak és a szovjet küldöttség tagjainak, valamint 38 volt magyar ösztöndíjasnak és aspiránsnak. a vendégek nevében n.n. szofinszkij mondott köszönetet a kitüntető elismerésért. /mti/

-.-
- 46 -

18.24 bh

M 18²⁴

bb 55. szolidaritási nagygyűlés tatabányán laosz felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából

vid-kz/tné bzs la

1970. október 12.

Laosz függetlensége kikiáltásának 25. évfordulója alkalmából a hazafias népfront szolidaritási nagygyűlést rendezett hét-főn tatabányán a komárom megyei fémipari vállalatnál. izsáki mihálynak, a hazafias népfront megyei bizottsága titkárnak megnyitója után mátyás lászló, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, az országos szolidaritási bizottság alelnöke emelkedett szólásra.

megemlékezett arról a nagyjelentőségű történelmi eseményről, hogy 1945. október 12-én kikiáltották laosz függetlenségét. a népi ellenállás ideiglenes kormányának azonban - hangsúlyozta a továbbiakban - már a következő év tavaszán szembe kellett szállnia a francia gyarmatosítókkal. az 1954. évi és az 1962. évi genfi egyezmények sem bizonyultak hatékonyak, bár mindkettőben több állam biztosította laosz függetlenségét. az egyezmény aláírásától távol maradó usa ugynevezett „különleges hadviseléssel”, igyekezett uralma alá vonni laoszt. amikor a hazafias erők ezt megakadályozták, az amerikaiak - 1964 tavaszán - elhatározták laosz felszabadított övezeteinek bombázását. a laoszi hazafias front 1968-ban megtartott kongresszusán meghirdetett program sikeresen a nép egységéért és harcot hirdetett a hazaárulók, a betolakodók ellen. követelte a szuverenitás helyreállítását, a nemzeti demokratikus egységkormány megalakítását, az 1957. évi törvényeknek megfelelő általános választás kiírását. szerepelt a programban a földosztás és a munkához való jog elismerése is.

a szónok ezután azokról az eredményekről beszélt, amelyeket a hazafias front vezetésével a felszabadított területeken elértek. elmondta, hogy ötszöröse nővelették a megművelt területet, több mint másfélezer tanítót képeztek ki, s az ő segítségével a fiatalok mellett több mint 60 ezer irástudatlan felnőtt tanulója a betűvetést. mátyás lászló végül hangsúlyozta, hogy laosz népe, a laoszi hazafias front pártja vezetésével kivívja függetlenségét. segítik ebben a haladó világ erői, köztük a magyar nép is.

a gyűlés résztvevői az országos béketanácsnak küldött táviratukban kifejezték a laoszi szabadságharcosok iránti szolidaritásukat.

a nagygyűlés izsáki mihály zárszavával ért véget. /mti/

-.-

18.37/bzs

- 47 -

M 18³⁷

bb 77. benkei andrás belügyminiszter látogatása a magyar sajtó házában

t zsu/zsu hi bh la

1970. október 12.

benkei andrás belügyminiszter a magyar újságírók országos szövetségének meghívására hétfőn látogatást tett a magyar sajtó házában. baráti beszélgetést folytatott az újságíró szövetség vezetőivel, s tájékoztotta a lapok belpolitikai rovatvezetőit, valamint rendőrségi tudósítóit a belügyminisztérium munkájáról. /mti/

--

bb 79. időjárásjelentés

pv bzs la

1970. október 12.

a meteorológiai intézet jelenti október 12-én, hétfőn este:

az évszaknak megfelelő hőmérséklet

várható időjárás kedd estig: időnként megnövekvő felzövet eső nélkül. a reggeli és délelőtti órákban, elsősorban a nyugati megyékben köd, napközben megélénkülő északi-északkeleti szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden általában 17-22 fok között, a tartósan ködös helyeken 15 fok körül. /mti/

--

bb 80. tanácskoznak a tudományos kutatóintézetek párttitkárai

t gy/tr hi bzs la

1970. október 12.

az ország 130 tudományos kutató intézete és 44 kutató helye párttitkárának részvételével kétnapos konferencia kezdődött hétfőn a budapesti pártbizottság amerikai uti pártiskoláján.

a tanácskozást katona imre, a konferenciát rendező budapesti pártbizottság titkára nyitotta meg. ezután aczél györgy, az mszp központi bizottságának titkára „tudományos és kulturális politikánk időszerű kérdései„ címmel tartott beszámolót. /folyt. köv./

19.18/bzs

- 48 -

MA 1920

bb 80. /tanácskoznak ... 1. folyt./bzs

a konferencia napirendjén szerepel: a pártunk tudománypolitikai irányelveinek végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatok, problémák megvitatása, valamint az ebből adódó fontosabb tennivalók meghatározása. délután tudományáganként - társadalom-, természet-, agrár- és orvostudományi-, ipari-műszaki tudományi, valamint könyvtári, levéltári és muzeumi tudományi-szekcióüléseket tartottak, ahol a szakemberek beszámoltak intézetük új eredményeiről, valamint a munkájuk során észlelt hiányosságokról.

a kedden folytatódó plenáris ülésen dr. nagy miklós, a központi bizottság tudományos, kulturális és közoktatási osztályvezető helyettese összegezi a hétfőn elhangzott viták tanulságait, majd meghatározzák az érdekelt intézetek pártszervezeteinek a kutatómunka előmozdításában végzendő feladatait. /mti/

--

bb 78. nagyobb elismerést a társadalmi munkának

t tf/pv bh hi la

1970. október 12.

- ez volt a végső állásfoglalása annak a konferenciának, amelyet a budapesti társadalmi szervek közösen rendeztek a hazafias népfrontban. hétfő délután - miután négy szekció tanácskozott és javaslatokat fogadott el a társadalmi munka formáiról, megbecsüléséről, szervezéséről és történetének regisztrálásáról - plenáris ülésen foglalta össze dr. reischl Antal professzor, a hazafias népfront budapesti bizottságának alelnöke a tanácskozás véleményét. többek között szó esett arról, hogy hiba lenne valamiféle társadalmi munkakönyvvvel regisztrálni kinek-kinek az önként, díjazás nélkül végzett tevékenységét, mert ez óhatatlanul bizonyos előnyök eléréséhez vezetne. egyetértés volt abban, hogy a társadalmi munkamozgalom kibontakozásának egyik legfontosabb területét jelentheti a városfejlesztés, már csak azért is, mert az utóbbi években mind a tanácsai, mind a gazdasági szervek hatásköre fokozatosan növekszik, következésképpen a települések fejlődésének üteme mindinkább a helyi szervek várospolitikai koncepciójától, az általuk ki-tűzött feladatok maradéktalan teljesítésétől függ. ebben nyújthat hathatós segítséget mindenütt a lakosság a jó értelemben vett lokálpatriotizmus és a társadalmi áldozatvállalás révén.

a tanácskozáson megfogalmazott javaslatokat eljuttatják a népfront, illetőleg más társadalmi szervek vezető fórumaihoz. /mti/

--

19.20 bh

- 49 -

MA 1925

bb 81. emléktábla - avatás

tr hi bh la

1970. október 12.

1944-ben a német megszállás idején százával gyűjtötték össze a magyar hazafiakat, kommunistákat, antifasisztákat, a magyar front képviselőit, akiknek nagy részét a csillaghegyen létesített csendőrnnyomozó-telepeken gyűjtötték össze és ki-
nozták meg. ennek emlékére a iii. kerületi népfront-bizottság és a tanács emléktáblával jelölte meg a ráby mátyás utca 6. számú házat és az athenaeum nyomda üdülőjének épületét. az emléktábla avatásán megjelent dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke, a kerület országgyűlési képviselője, továbbá a volt bebörtönözöttek, közöttük több tatabányai bányász. az emléktáblánál mondott beszédet ligeti lászló, a kereskedelmi pénzügyi és vendéglátóipari dolgozók szakszervezetének főtitkára. koszorút helyezett el az emléktáblán nagy Antal, a komárom megyei népfront bizottság elnöke, országgyűlési képviselő, és goda jános tatabányai bányász, valamint a iii. kerületi párt- és népfront-bizottság, a kerületi tanács, az athenaeum nyomda dolgozói és a volt fogolytársak. /mti/

--

bb 82. debreceni színház vendégjátéka budapesten

t.nn/gk zs bh la

1970. október 12.

hétfőn este mutatkozott be a thália színház stúdiótermében a debreceni csokonai szi ház együttese oldrich danek fiatal csehszlovák író „negyven gazfickó meg egy maszületett bárány”, című drámájával. a budapesti művészeti hetek jegyében megtartott előadás biblikus időkben játszódó példázat a hatalom és az igazság kérdéseiről. rendezője giricz mátyás jászai-díjas, díszleteit, jelmezeit gyarmathy ágnes tervezte. a mű főbb szerepeit sárosdy rezső, fonyó istván, novák istván és szakács eszter játszotta. /mti/

--

- 50 -

19.45 bh

MF 1945

bb 83. elhunyt bodó béla

i ms/tr hi bzs la

1970. október 12.

bodó béla nyugalmazott újságíró, ismert író hétfőn, 67 éves korában elhunyt. személyében a magyar író- és újságíró társadalom megbecsült, kiváló tagját veszítette el. újságírói pályáját a második világháború előtti időben a pesti naplónál kezdte. 1945-ben, a deportálásból hazatérve a szabad népnél és a népszavánál dolgozott, majd a magyar nap és a dolgozók világlapja felelős szerkesztője volt. utóljára - 1957-től nyugalmába vonulásáig - az esti hírlap munkatársa volt. írói pályafutását több, az olvasók széles körében népszerű regény és elbeszélés-kötet jelzi.

temetéséről később intézkednek. /mti/

--

bb 84. újságíróküldöttség utazott olaszországba

k ms/pv hi bzs la

1970. október 12.

az olasz centenáriumi bizottság meghívására hétfőn kiss kálmánnak, a magyar rádió és televízió alelnökének vezetésével újságíróküldöttség utazott olaszországba. /mti/

--

bb 85. szabó lőrinc -emlékkiállítás

t gy/pv hi bzs la

1970. október 12.

hétfőn a csepel galériában szabó lőrinc-emlékkiállítás nyílt meg, amelyet a költő születésének 70. évfordulója alkalmából rendeztek. vajna gábornak, a XXI. kerületi tanács vb. elnökhelyettesének bevezetője után szabó lőrinc hangja szólalt meg magnetofonszalagon: „kortársak”, és „ima a gyermekemért”, című verseit mondta el. a költő életének, munkásságának több mint száz eredeti dokumentumát szemléltető kiállítást szalotnai rezső író nyitotta meg. a látogatók megtekinthetik a költő néhány eredeti kéziratát, saját verseit illusztráló ceruzarajzait, leányának írt leveleit, a vitrinekben látható a költő 1954-ből származó növénygyűjteménye is.

a kiállítás október 13-25-ig tekinthető meg. /mti/

--

20.05/bzs

- 51 -

MF 2070

bb 86. irodalmi és nyelvművelő szabadakadémia indul szekszárdon

vid/bzs la

1970. október 12.

uj tennivalóiról tanácskozott hétfőn délután a tit tolna megyei szervezetének irodalmi szakosztálya. solymár magdolnának, a tit megyei szaktitkárának beszámolóját követően kenderessy tiborné és vadóc kálmán, a megyei irodalmi szakosztály elnökei, valamint takács mihályné, a tit megyei szervezetének titkára és ballabás lászló, a szakosztály titkára szólt arról, hogy válhatna eleve nebbé az irodalmi ismeretterjesztés.

a javaslatok figyelembe vételével összeállítják a szakosztály új munkatervét. a közművelődési intézmények, főleg a könyvtárak, művelődési házak és az iskolák hasonló törekvéseivel összhangban, a megye egészére kívánják kiterjeszteni az irodalom iránti fokozottabb érdeklődés felkeltését. a tit lehetőséget nyújt a klubéletre, irodalmi találkozókra, valamint irodalmi és nyelvművelő szabadakadémia indítását is tervezik. /mti/

bb 87. fogadás a barátság házában

t ms/tr bzs la

1970. október 12.

a magyar-szovjet baráti társaság országos elnöksége hétfőn este a barátság házában fogadást adott a szovjetunióban végzett ösztöndíjasok találkozója n.n. szofinszkij vezetésével hazánkba érkezett szovjet delegáció tiszteletére. résztvett a fogadáson gyenes andrás külügyminiszterhelyettes, dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettes, valamint a társadalmi élet számos ismert személyisége. ott volt f.j. tyitov szovjet nagykövet és a nagykövetség több tagja. a szívélyes, baráti légkörben lefolyt találkozón ligeti lajos akadémikus, az mszt alelnöke és a.i. popov, az oszszszk felsőoktatási miniszterhelyettese, a delegáció helyettes vezetője pohárköszöntőt mondott. /mti/

21.27/bzs

- 52 -

bb 88. halálos közlekedési balesetek

i ms/tr bzs la

1970. október 12.

hétfőn délután pécs belterületén kovács péter, 23 éves gépkocsivezető pellérdi lakos motorkerékpárjával az uttest jobb szélén lévő jelzőtábla oszlopának ütközött és a helyszínen meghalt. a motorkerékpár utasa, kovács lajos 22 éves diszpécser, pécsi lakos életveszélyes sérülést szenvedett. a baleset oka az volt, hogy sipos józsef 27 éves pécsi gépkocsivezető a 12-es aköv tehergépkocsijával nem adta meg az elsőbbséget a magasabbrendű utvonalon közlekedő motorkerékpárosnak, aki a baleset elkerülése végett tért le az ut szélére. sipos józsefet a rendőrség őrizetbe vette.

délben a recsk és parád közötti utvonalon halálos szerencsétlenség történt. somogyi gáspár, 29 éves budapesti lakatos motorkerékpárjával az ut padkájára hajtott és felborult. a baleset következtében somogyi a helyszínen meghalt, utasa, tóth béla 24 éves érdi asztalos súlyos, sérülést szenvedett. a baleset oka, hogy somogyi gáspár ittasan, a megengedettnél gyorsabban hajtott. /mti/

21.35/bzs

-53-

NA 2140

v é g e .

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-486, 359-586

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1970. október 13.

bb 1. külföldön történt családi események itthoni anyakönyvezése

i hi/tr zs bh -cz

1970. október 13.

a külföldön történt születés, házasságkötés, vagy haláleset itthoni anyakönyvezésével kapcsolatos eljárásról intézkedett a fővárosi tanács igazgatási főosztálya.

a születés hazai anyakönyvezése esetén például, ha a gyermek házasságból születettnek tekintendő, a gyermek születési anyakönyvi kivonatán kívül a szülők házassági anyakönyvi kivonatát is - illetve Magyarországon kötött házasság esetén a szülők házassági anyakönyvi másolatát - csatolni kell. ha a kis-korú gyermek egyik szülője szovjet, bolgár, lengyel, csehszlovák, vagy ndk-beli állampolgár, akkor a születés hazai anyakönyvezése előtt - a vonatkozó állampolgársági egyezmények alapján - külön vizsgálják, hogy a gyermek magyar állampolgár-e.

ha az egyik házastárs kettős állampolgár, vagy feltételezhető a kettős állampolgársága, és családi állapotát tekintve az itthon anyakönyvezni kért házasság megkötése előtt elvált volt, akkor megvizsgálják, hogy házasságát mikor, milyen bíróság bontotta fel. ha nem magyar bíróság bontotta fel, a házasság hazai anyakönyvezése csak akkor lehetséges, ha a válást magyar bíróság jogerős ítéletével igazolják.

/folyt. köv. /

NA